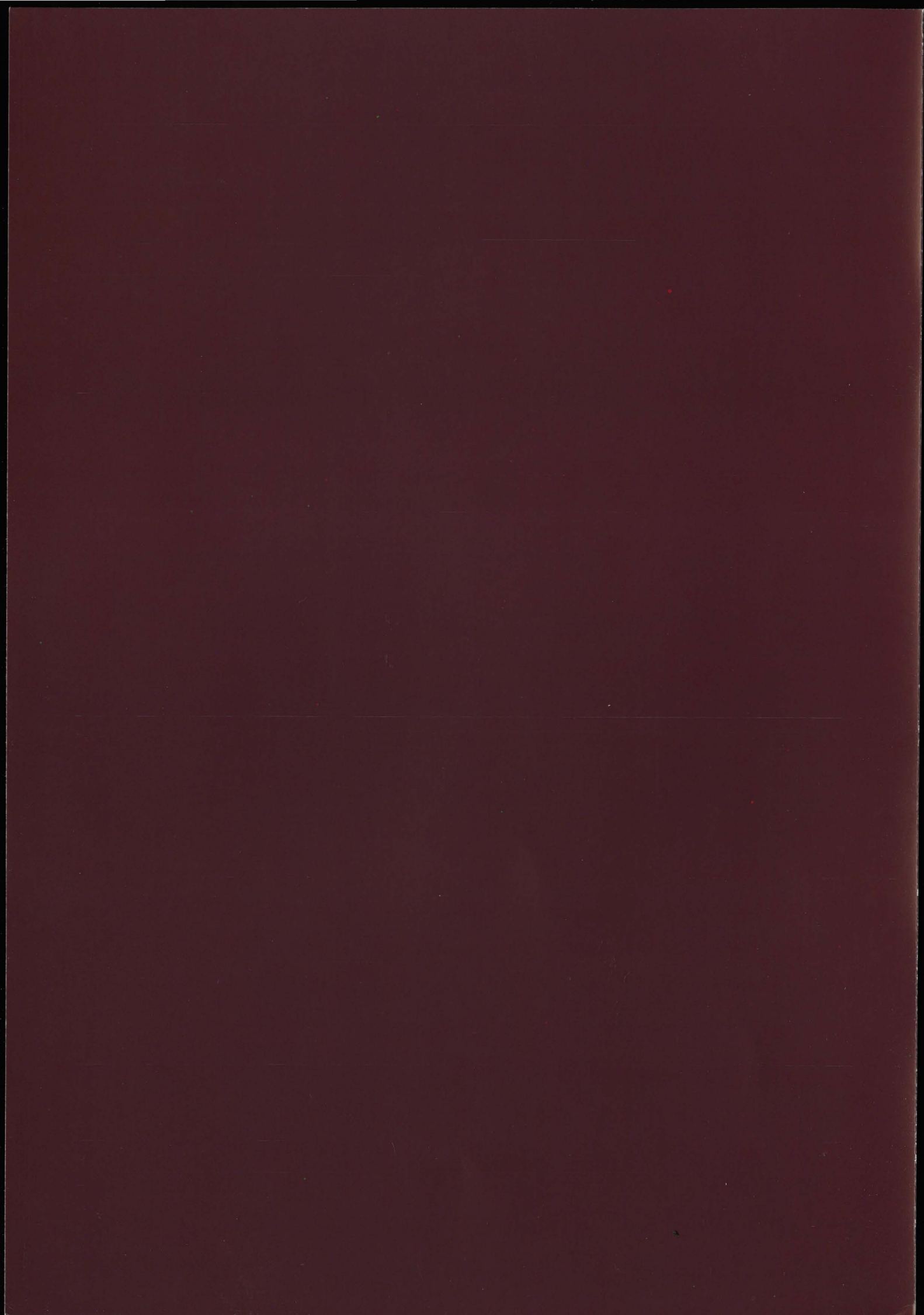

1991

PANKKITARKASTUS
BANKINSPEKTIONEN
BANKING SUPERVISION

PANKKITARKASTUSVIRASTON TOIMINTAKERTOMUS 1991
BANKINSPEKTIONENS VERKSAMHETSBERÄTTELSE 1991
ANNUAL REPORT OF BANKING SUPERVISION 1991

YLJOHTAJAN KATSAUS ÖVERDIREKTÖRENS ÖVERSIKT REVIEW BY THE DIRECTOR GENERAL	4
ORGANISAATIO JA HENKILÖSTÖ ORGANISATION OCH PERSONAL ORGANIZATION AND PERSONNEL	8
TEHTÄVÄT UPPGIFTER DUTIES	9
YLEINEN OSASTO ALMÄNNA AVDELNINGEN GENERAL SUPERVISION DEPARTMENT	10
LASKENTAOSASTO REDOVISNINGSAVDELNINGEN FINANCE DEPARTMENT	12
OIKEUDELLINEN OSASTO RÄTTSAVDELNINGEN LEGAL DEPARTMENT	14
ARVOPAPERIMARKKINAOSASTO VÄRDEPAPPERSMARKNADSAVDELNINGEN SECURITIES MARKET DEPARTMENT	16
KEHITTÄMISYKSIKKÖ UTVECKLINGSENHETEN RESEARCH AND DEVELOPMENT	18
HALLINTOYKSIKKÖ ADMINISTRATIVA ENHETEN ADMINISTRATION	20
KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ INTERNATIONELLT SAMARBETE INTERNATIONAL COOPERATION	24
LAINSÄÄDÄNNÖN KEHITYS	26
BANKINSPEKTIONEN I FINLAND	27
BANKING SUPERVISION IN FINLAND	31

• YLIJOHTAJAN KATSAUS •
• ÖVERDIREKTÖRENS ÖVERSIKT •
• REVIEW BY THE DIRECTOR GENERAL •

Jorma Aranko
Ylijohtaja
Överdirektör
Director General

Vallitseva tapa lienee, että tällaiset katsaukset kirjoitetaan jälkikäteen eikä sitä mukaa, kun vuosi ja tapahtumat etenevät. Kirjoittajan ehkä vilpittömistäkin pyrkimyksistä huolimatta katsaukset eivät silloin enää ole aitoja, koska niitä väkisinkin sävyttää jälkivisauden kirkas valo.

Ero tarun ja todellisuuden välillä pyrkii hämärtymään varsinkin silloin, kun kehitys kertomusvuoden aikana on ollut poikkeuksellista eivätkä asiat ole sujuneet toivotulla tavalla.

Viimeksi mainittu seikka pitää erityisen hyvin paikkansa viraston toimialoilla vuoden 1991 kehitystä tarkasteltaessa. Näin ollen tässä katsauksessa suositellaankin muiden lähteiden käyttämistä.*

Erityisen maininnan ansaitsee finanssiryhmäkomitean marraskuussa julkaisema laaja mietintö (1991:36), joka käsittelee myös rahoitusmarkkinoiden valvontaa sekä sen ilmeistä uudelleenorganisoinnin tarvetta. Uudelleenorganisointia toteuttava työryhmä asetettiin joulukuussa. Sen on

Det är väl så, att dessa översikter vanligtvis skrivs i efterhand, i stället för att man skulle skriva dem under årets och händelsernas lopp. Utan att den som skriver ens märker det, kan efterklokhetens ljus därför lätt ge sin egen nyans åt översikten, som då inte mera är genuin.

Skillnaden mellan verklighet och myt brukar fördunklas särskilt om utvecklingen under verksamhetsåret har varit exceptionell samt om saker och ting inte har fortskridit enligt önskemålen.

Det sistnämnda håller streck speciellt bra när det gäller utvecklingen inom bankspektionens verksamhetsområde under året 1991. Därför rekommenderas användning av kompletterande information.*

Den sk. finansgruppkommittén behandlar i sitt omfattande betänkande, som kom ut i november (1991:36), också finansmarknadens tillsyn samt det uppenbara behovet att omorganisera tillsynsverksamheten. Arbetsgruppen för utförandet av omorgani-

The prevailing practice is that these reviews are written afterwards and not as the year and the events progress. Even if the writer sincerely strived to be objective, the review would nevertheless be bound to be less genuine, as it cannot avoid being coloured by the bright light of hindsight.

The difference between fact and fiction tends to become blurred, especially if the developments during the year under review have been exceptional and things have not gone in the desired direction.

This latter aspect is particularly true in our field with regard to the events of the year 1991. The use of other sources for additional information is recommended.*

The extensive study published in November by the Committee on Financial Conglomerates (1991:36) deals also with the supervision of the financial markets and the obvious need for its reorganization. The working group charged with carrying out this reorganization was appointed in December.

määrä saada työnsä valmiiksi vuoden 1992 huhtikuun loppuun mennessä. Virasto ilmeisesti siirtynyt valtion tulo- ja menoarvion ulkopuolelle ja sen yhteyksiä Suomen Pankkiin sekä vakuutustarkastukseen vahvistetaan.

Hyvän merkitykselliseksi saattaa osoittautua valtiovarainministeriön, Suomen Pankin ja pankkitarkastusviraston yhteisesti kehittämä suunnitelma valtion vakuusrahaston perustamisesta olemassaolevien liikepankkien, osuuspankkien ja säästöpankkien vakuusrahastojen tueksi etenkin ns. järjestelmäriskin toteutumisen varalta. Toisin kuin pankkiryhmien vakuusrahastot, valtion vakuusrahasto voisi antaa myös oman pääoman ehtoista tukea.

Järjestelmäriski voi olla hyvin lähellä toteutumistaan säästöpankkijärjestön piirissä. Syyskuussa Suomen Pankki joutui ottamaan haltuunsa järjestön keskusrahallaitoksen, Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankin, jonka ongelmien hoito kävi järjestölle ylivoimaiseksi. Näyttää lisäksi ilmeiseltä, että eräiden säästöpankkienkin vaikeudet ovat suuruudeltaan sellaiset, ettei ole järkevää edellyttää muiden säästöpankkien niiden selvittämisestä yksinään suoriutuvan.

Säästöpankkien, niin kuin koko pankkijärjestelmänkin ongelmat johtuvat toisaalta 1980-luvun loppuvuosien yllälyönneistä, toisaalta yhä jyrkempään laskuun kääntyneestä taloudellisesta kehityksestä.

Kansallis-Osake-Pankin asiakkaansa kanssa julkisuudessaakin käymä väliin selvittely sekä siitä että muista syistä johtuneet kertaluonteiset tappiot seurauksineen saivat osakseen paljon huomiota. Kansantalouden heikon tilan vaikutus pankkien tuloksiin oli jo kuitenkin täysin hallitsevassa asemassa.

Virasto on kertomusvuoden kuluessa ryhtynyt kokoamaan pankkien ns. järjestämättömiä saatavia koskevat tiedot. Virasto laskee tähän erään ne saatavat, joista lyhennykset ja/tai korot ovat viivästyneet yli kolme kuu-

seringen tillsattes i december. Den skall fullborda sitt arbete senast i slutet av april 1992. Det är sannolikt att bankinspektionen kommer att stå utanför statsbudgeten och dess anknötning till Finlands Banks och försäkringsinspektionens verksamhet kommer att förstärkas.

Den av finansministeriet, Finlands Bank och bankinspektionen tillsammans utfärdade planen om etableringen av en statlig säkerhetsfond för att skydda de existerande affärsbankernas, andelsbankernas och sparbankernas säkerhetsfonder speciellt mot förverkligandet av den sk. systemrisken, kan visa sig vara utomordentligt viktig. I motsats till bankgruppernas säkerhetsfonder, kunde statens säkerhetsfond ge sitt stöd även i form av eget kapital.

Förverkligandet av systemrisken kan redan ligga nära till hands inom sparbankgruppen. I september måste Finlands Bank ta över gruppens centralbank, Sparbankernas Central-Aktie-Bank, vars problem blev övermäktiga för gruppen. Vidare ser det ut som om även vissa sparbanker råkat ut för så stora svårigheter, att man knappast mera kan räkna med att de andra sparbankerna ensamma rationellt kan klara av dem.

De problem som drabbat sparbankerna samt hela banksystemet härstammar å ena sidan från överdrifterna på senare delen av 1980-talet, å andra sidan från den allt brantare nedgången i den ekonomiska aktiviteten.

Den delvis offentliga sammandrabbningen mellan Kansallis-Osake-Pankki och dess kund, därmed anknutna och vissa andra engångsartade förluster samt konsekvenserna väckte stor uppmärksamhet. Det dåliga nationalekonomiska lägets påverkan på bankernas resultat var dock helt dominerande.

Under årets lopp har bankinspektionen börjat sammanfatta uppgifterna om bankernas oskötta fordringar. I denna post beräknar bankinspektionen de lån, vilkas amorteringar och/

The group is due to complete its work by the end of April 1992. As a result, the Banking Supervision is likely to be separated from the government budget and its links with the Bank of Finland and the supervision of insurance companies strengthened.

The plan developed between the Ministry of Finance, the Bank of Finland and the Banking Supervision to establish a Government Guarantee Fund with a view to supporting the existing guarantee funds of the commercial banks, cooperative banks and savings banks, may prove to be of particular importance in the case of a realization of the systemic risk. In contrast to the guarantee funds of the banking groups, the Government Guarantee Fund would be authorized to grant assistance also in the form of share capital.

The realization of the systemic risk may be imminent within the savings bank group. In September, the Bank of Finland had to take over the central institution of the group, Skopbank, whose problems had become too overwhelming for the group to solve. It can no longer be regarded as unreasonable to assume that the difficulties facing some savings banks are of such magnitude that there is little sense in leaving the other savings banks to cope with the situation alone.

The problems of the savings banks as well as of the entire banking system partly from the excesses of the late 1980's, and partly from the steep turn for the worse in the economy.

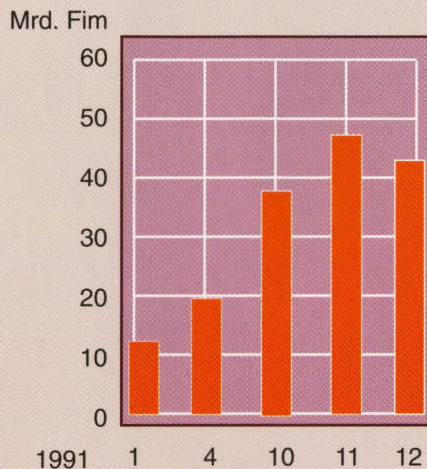
The public quarrel of Kansallis-Osake-Pankki with a customer and certain one-off losses together with their aftermath received perhaps an inordinate amount of attention. The real threat to the banks' results came from the dismal state of the economy.

During the year under review, we have compiled the total amount of the banks' nonperforming assets. We have included under this heading loans whose repayments and/or interest are overdue by more than three months,

kautta, asiakkaiden puolesta annettujen takausten nojalla suoritettua maksumat sekä 0-korkoisiksi sovitut luotot. Näin lasketut järjestämättömät saatavat olivat vuoden alussa 10 – 15 mrd. mk. Huhtikuun lopussa ne olivat ylittäneet 20 mrd. mk ja lähestyivät marraskuun loppuun mennessä 47 mrd. markkaa. Luottotappioiden vähentämisen jälkeen ne olivat vuodenvaihteessa 43 mrd. mk.

eller räntor inte betalats på tre månader, utbetalningarna på grund av garantier samt lån där räntan avtalsvis är 0. De i enlighet med detta beräknade oskötta fordringarna låg i början av året vid 10 – 15 mrd. mark. I slutet av april hade beloppet överskridit 20 mrd. mark, och i november hade det stigit till nästan 47 mrd. mk. Vid årskiftet, efter avdrag av kreditförlusterna, var saldöt 43 mrd. mk.

payments made under guarantees, and loans with an agreed zero rate of interest. The thus calculated nonperforming assets were, at the beginning of the year, between 10 and 15 billion marks. By the end of April, they had exceeded 20 billion marks. In November, they were approaching 47 billion marks. By the end of the year, after deduction of credit losses, the amount was still 43 billion marks.

Pankkikonsernien järjestämättömien ja muiden 0-korkoisten saatavien kehitys vuonna 1991.

Utvecklingen av bankkoncernernas oskötta och övriga fordringar med 0-ränta under året 1991.

Development of the bank groups' nonperforming and other assets of 0-rate interest in 1991.

Vaikka luottotappiot kasvoivat 2,1 mrd. markasta 7,6 mrd. markkaan ja korkotuotot edelleen alenivat, oli koko pankkijärjestelmän keskimääräinen vakavaraisuus vuoden lopussa 9,7 prosentin tasolla, mitä on pidettävä erittäin tyydyttävänä.

Taloudellisesta taantumasta huolimatta korkeana pysynyt korkotasoa, pörssiyritysten heikot tulokset sekä eräät verotukselliset epäkohdat vaikuttivat siihen, että kaupankäynnin määrä arvopaperimarkkinoilla laski kolmanneksen edellisestä vuodesta ja kurssit lähes 22 prosenttia.

Virasto osallistui arvopaperimarkkinoita koskevan lainsäädännön uudistustyöhön sekä arvo-osuusjärjestelmän kehittämiseen. Virasto oli myös edustettuna pörssin hallintoneuvoston asettamassa työryhmässä, joka teki ehdotuksia arvopaperimarkkinoiden toimintaedellytysten parantamiseksi.

Kuluneen vuoden aikana kertyneet kokemukset ovat vahvistaneet sitä käsitystä, että rahoitusmarkkinoiden

Trots att kreditförlusterna växte från 2,1 mrd. mk till 7,6 mrd. mk och ränteintäkterna fortsatte att sjunka, var medeltalet för hela banksystemets kapitaltäckning inte mindre än 9,7 %, vilket måste betraktas som mycket tillfredsställande.

Oberoende av konjunktursvackan hade räntenivån förblivit hög, de noterade företagen uppvisade dåliga resultat, och det fanns vissa ogynnsamma förhållanden i beskattningen. Dessa faktorer ledde till att handelns volym på värdepappersmarknaden sjönk till en tredjedel från föregående år, medan priserna gick ned med nära 22 procent.

Bankinspektionen deltog i omarbetandet av lagstiftningen för värdepappersmarknaden och i utvecklandet av värdeandessystemet. Bankinspektionen hade sin representant också i den arbetsgrupp vid börserna, som framförde vissa förslag angående förbättringen av framtidsutsikterna för värdepappersmarknaden.

Despite the growth of the credit losses from 2,1 billion marks to 7,6 billion marks, and the continued decline of interest income, the average capital adequacy ratio of the banking system was still no lower than 9,7 percent, which must be regarded as very satisfactory.

The level of interest rates remained high despite the fact that there was a recession, results for quoted companies were poor, and the taxation system did not favour investment in equity. Accordingly, the volume of trading in the securities market fell to one third of the level of the previous year and prices were reduced by nearly 22 percent.

We participated in the review of laws governing the securities markets, and in the ongoing development of the paperless securities system. We were also represented in the working group assembled by the stock exchange with a view to making proposals for improving conditions in the securities

valvonnan puitteet määrittelevää lain-säädäntöä on muutettava ja valvonta-työhön uhrattuja voimavaroja lisättävä.

Valvonnan kärki on selvästi suunnat-tava siten, että valvonta ehkäisee liian suurten riskien ottamista taseen kum-mallakin puolella. Valvonta ei kuiten-kaan saa haitata rahoitusmarkkinoiden toiminnan uudistumista eikä aiheuttaa huomattavia suoria tai epä-suoria kustannuksia. Tästä seuraa, että itsenäisyyteen ja yhteistoimintaan si-säisen tarkastuksen, tilintarkastajien sekä valvontaviranomaisen kesken on kiinnitettävä tähänastista enemmän huomiota.

Valvontaviranomaisen mahdolli-suuksia saada näkemyksensä huomi-oon otetuiksi talouspolitiikan suun-nittelusta ja toteuttamisesta vastuussa olevilla tahoilla on myös parannetta-va.

Viraston henkilökunta on edelleen joutunut työskentelemään korkean paineen alaisena. Paine on johtunut toisaalta lisääntyneistä työmääristä ja toisaalta niistä korotetuista vaatimuk-sista, joita sille on yhteiskunnan tahol-ta asetettu.

Henkilökunta on vastannut haasteeseen lisäämällä työpanostaan hyvän yhteishengen vallitessa. Siitä annan työtovereilleni parhaat kiitokseni.

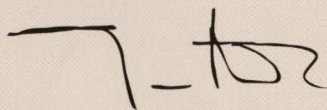
De erfarenheter som erhöles under det gångna året har bekräftat uppfattning-en att lagstiftningen som fastställer ramarna för tillsyn av de finansiella marknaderna måste reformeras och de tillgängliga resurserna ökas.

Tillsynens spets måste riktas så, att risktagningen på bägge sidor av balansräkningen förblir inom godtag-bara gränser. Tillsynen får dock inte förhindra förnyelsen av finansmark-naders funktioner eller förorsaka materiella direkta eller indirekta nya kostnader. Därav följer, att mera upp-märksamhet måste fästas vid effektiv självreglering och intimt samarbete med interna och externa revisorer.

Tillsynsmyndigheternas möjlighe-ter att framföra sina synpunkter till de håll som bär ansvaret för planeringen och utförandet av den ekonomiska politiken måste också förbättras.

Bankinspektionens personal har varit tvungen att fortsättningsvis arbeta under högt tryck. Trycket kommer å ena sidan från de ständigt ökande arbetsuppgifterna, å andra sidan ställer samhället allt större krav.

Personalen har tagit emot utmanin-gen och ökat sina arbetsinsatser utan att förlora andan för konstruktivt sam-arbete. För detta vill jag framföra mitt varmaste tack till mina medarbetare.

markets.

The experiences gathered during the past year have confirmed the view that the legal framework of the financial markets supervision has to be revised and the resources spent in the super-visory work have to be augmented.

The point of the supervisory efforts must be directed clearly at the preven-tion of the taking of disproportionate risks on either side of the balance sheet. This notwithstanding, supervi-sion must not hamper reformation of the financial markets or materially increase the direct or indirect costs. As a consequence, more attention has to be paid to efficient selfregulation, as well as to cooperation with the inter-nal and external auditors.

Furthermore, the supervisory au-thorities must be given better opportu-nity to make their views known to those responsible for the planning and implementation of economic policy.

Our staff have had to operate under high pressure. This pressure has been the result of an ever increasing work load as well as of the higher level of requirements imposed on it by society.

They have risen to the occasion and worked harder without losing the spir-it of positive cooperation and for this, I wish to thank my colleagues warmly.

*

Rahoitusmarkkinoiden kehitystä on ansiokkaasti sekä yksityiskohtaisesti selvitetty Suomen Pankin vuosikirjas-sa ja Helsingin arvopaperipörssin vuosikertomuksessa. Historiallista tietoa on vielä täydennetty analyysillä ja toi-menpidesuosituksilla valtioneuvoston vuodenvaihteessa 1991/2 erityisesti asettamien työryhmien selvityksissä. Selvitykset on julkaistu valtioneuvoston kanslian toimesta. Niistä luetelta-koon velkaryhmän, talouspolitiikan asiantuntijaryhmän sekä pankkitoi-minnan edellytyksiä selvittäneen työ-ryhmän muistiot.

*

Finansmarknadens utveckling under 1991 har beskrivits förtjänstfullt och utförligt i Finlands Banks årsbok samt Helsingfors Fondbörs årsberättelse. De historiska uppgifterna har kompletterats med analys och rekomen-dationer till åtgärder i de utredningar som förberetts av de av statsrådet vid årskiftet 1991/2 tillsatta särskilda arbetsgrupperna. Utredningarna har publicerats av statsrådets kansli. Ut-redningarna av skuldarbetsgruppen och specialistgruppen för ekonomisk politik samt utredningen som skrivits av arbetsgruppen vars uppdrag var att klargöra bankverksamhetens förut-sättningar är värda att nämnas i detta sammanhang.

*

The events of 1991 in the financial markets have been thoroughly explained in the Bank of Finland Year Book (available in English) and the Helsinki Stock Exchange Annual Report (also available in English). Historical information has been analysed and remedial recommendations made in the reports of the special working groups established by the Council of State around the turn of the year 1991/2. The reports have been published by the Office of the Council of State. The papers written by the Working Group on Debt, the Specialist Working Group on Economic Policy, and the Working Group on the Oper-ating Conditions for Banks (English summary), are of special importance.

• ORGANISAATIO JA HENKILÖSTÖ •
 • ORGANISATION OCH PERSONAL •
 • ORGANIZATION AND PERSONNEL •

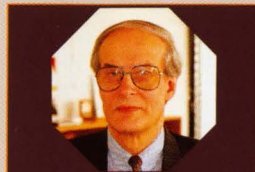
31.12.1991

Kehittämisyksikkö
 Utvecklingsenheten
 Research and Development

Jaakko Mauranen
 Suunnittelupäällikkö
 Planeringschef
 Manager

Pankkitarkastajat, bankinspektörer,
 banking supervisors
 Ms Kirsti Enäjärvi
 Mr Jyrki Toiviainen
 Mr Pekka Harvilahti
 Suunnittelija, planerare,
 adp-designer
 Mr Markku Koponen
 Sihteeri, sekreterare, secretary
 Ms Anna Rajamäki

Jorma Aranko
 Ylijohtaja
 Överdirektör
 Director General

Hallintoyksikkö
 Administrativa enheten
 Administration

Leena Suominen
 Hallintopäällikkö
 Administrativ chef
 Manager

Pankkitarkastaja, bankinspektör,
 banking supervisor
 Mr Antti Vuorinen
 Sihteerit, sekretere, secretaries
 Ms Raija Bohm-Bruun
 Ms Riitta Sarvaranta
 Hallinto henkilöstö,
 administrativ personal,
 administrative personnel
 Ms Kaija Talpia
 Ms Raija Levo
 Ms Minna Laine
 Ms Tuula Mattila
 Ms Päivi Göös
 Ms Margit Galkin
 Ms Anja Kuvaja
 Ms Anja Westman
 Ms Anita Saarinen
 Ms Susanna Wainio
 Mr Jukka Lehtinen
 Mr Kari Koskela

Johtoryhmä
 Ledningsgruppen
 Management Board

Virkavapaana, tjänstlediga, on leave of absence

Osastopäälliköt,
 avdelningschefer, directors
 Mr Teuvo Kallio
 Mr Antti Korhonen

Pankkiylitarkastajat,
 banköverinspektörer,
 senior banking supervisors
 Ms Arja Vakkari
 Ms Kaija Kilappa

Pankkitarkastajat,
 bankinspektörer,
 banking supervisors
 Ms Päivi Saari-Halonen
 Ms Tuija Nevalainen
 Ms Pirjo Kyyrönen

Yleinen osasto
 Almäna avdelningen
 General Supervision
 Department

Risto Määttä
 Osastopäällikkö
 Avdelningschef
 Director

Pankkiylitarkastajat,
 banköverinspektörer,
 senior banking supervisors
 Ms Kaarina Lavikkala
 Mr Tuomo Malin
 Ms Suvi Ranki
 Ms Minna Sahari
 Pankkitarkastajat, bankinspektörer,
 banking supervisors
 Ms Taina Erovaara
 Mr Pauli Lundén
 Mr Viking Nyholm
 Sihteeri, sekreterare, secretary
 Ms Terttu
 Paatonen-Suhonen

Laskentaosasto
 Redovisningsavdelningen
 Finance Department

Veli-Pekka Valori
 Osastopäällikkö
 Avdelningschef
 Director

Pankkiylitarkastajat,
 banköverinspektörer,
 senior banking supervisors
 Mr Aarno Kinnunen
 Mr Erkki Sarsa
 Mr Arto Sukula
 Pankkitarkastajat, bankinspektörer,
 banking supervisors
 Mr Seppo Pitkänen
 Ms Marina Lahtinen
 Mr Olli Larkka
 Mr Juha Rannisto
 Sihteerit, sekreterare, secretaries
 Ms Hely Helinko
 Ms Tuula Rëgis

Oikeudellinen osasto
 Rättsavdelningen
 Legal Department

Markku Lounatvuori
 Osastopäällikkö
 Avdelningschef
 Director

Pankkiylitarkastajat,
 banköverinspektörer,
 senior banking supervisors
 Ms Terttu Morri
 Mr Raimo Husu
 Pankkitarkastajat, bankinspektörer,
 banking supervisors
 Mr Harri Hirvi
 Mr Jukka Aaltonen
 Ms Ilse Lampela
 Mr Esa Helakallio
 Mr Olli Mattinen
 Ms Pia Ovaska
 Mr Olli Laurila
 Sihteeri, sekreterare, secretary
 Ms Tarja Koskela

Arvopaperimarkkinaosasto
 Värdepappersmarknads-
 avdelningen Securities
 Market Department

Kaisa Rautiainen
 Osastopäällikkö
 Avdelningschef
 Director

Pankkiylitarkastajat,
 banköverinspektörer,
 senior banking supervisors
 Mr Harri Mäntynen
 Ms Jaana Kuuva
 Mr Juha Kasanen
 Pankkitarkastajat, bankinspektörer,
 banking supervisors
 Ms Leena Rantanen
 Mr Timo Rintanen
 Mr Jari Virta
 Sihteeri, sekreterare, secretary
 Ms Ann-Christin
 Wickström

• TEHTÄVÄT •

• UPPGIFTER •

• DUTIES •

Laki pankkitarkastusvirastosta (1273/90) muutoksineen (1547/91).

§ 1

Talletuspankkien ja niiden vakuusrahastojen, rahoitustoimintalaissa (1544/91) tarkoitettujen luottolaitosten, rahastoyhtiöiden, arvopaperinvälitysliikkeiden, arvopaperipörssien, arvopaperimarkkinalain (495/89) 3 luvun 13 §:ssä tarkoitettua sopimusmarkkinatoimintaa tai muuta julkista kaupankäyntiä arvopapereilla harjoittavien arvopaperinvälittäjien yhteisöiden, optioyhteisöjen, johdannaismarkkinoilla toimivien välittäjien ja markkinatakaajien, meklarien ja ulkomaisten luottolaitosten edustustojen ja sivukonttorien, arvo-osuusyhdistyksen, osakekeskusrekisteriä hoitavan osuuskunnan ja toimiluvan saaneiden arvo-osuurekisterin pitäjien toiminnan valvontaa varten on valtiovarainministeriön alainen pankkitarkastusvirasto.

Edellä 1. momentissa tarkoitettuja luonnollisia henkilöitä, yhteisöjä ja edustustoja nimitetään tässä laissa valvottaviksi.

§ 2

Pankkitarkastusviraston tehtävänä on sen ohella mitä viraston valvontatehtävistä on tässä ja muualla laissa säädetty valvoa, että valvottavat toimivat lakien, asetusten sekä viranomaisten antamien määräysten ja ohjeiden sekä yhtiöjärjestyksensä tai sääntöjensä taikka ohjesääntönsä mukaisesti. Viraston on toimittava valvottavien tarkastus niin usein ja siinä laajuudessa kuin valvontatehtävien hoito vaatii.

§ 3

Pankkitarkastusviraston on erityisesti:

- 1) annettava valvottaville valvonnan kannalta tarpeelliset yleiset ohjeet;
- 2) ohjattava ja valvottava säästöpankkitarkastuksen ja osuuspankkitarkastuksen toimintaa;
- 3) seurattava valvottavien toimialoilla vallitsevia olosuhteita sekä tehtävä esityksiä niiden muutosten kulloinkin vaatimiksi toimenpiteiksi;
- 4) annettava valvottaville ja niiden yhteenliittymille yleisiä neuvoja ja ohjeita viraston toimialaan kuuluvissa asioissa;
- 5) annettava ennen toukokuun loppua valtiovarainministeriölle kertomus toiminnastaan edellisellä vuonna; sekä
- 6) suoritettava muut viraston toimialaan kuuluvat tehtävät, jotka valtiovarainministeriö sille antaa.

Lag om bankspektionen (PTV) (1273/90) jämte ändringar (1547/91).

1 kap. Bankspektionens uppgifter och rättigheter

§ 1

Tillsyn över den verksamhet som bedrivs av depositionsbanker och deras säkerhetsfonder, kreditinstitut, som avses i lagen om finansieringsverksamhet (1544/91), fondbolag, värdepappersförmedlingsföretag, fondbörser, sammanslutningar av värdepappersförmedlare som bedriver i 3 kap. 13 § värdepappersmarknadslagen (495/89) nämnd avtalsmarknadsverksamhet eller annan offentlig handel med värdepapper, optionsföretag, förmedlare och marknadsgaranter på options- och terminsmarknaden, mäklare, utländska kreditinrättnings representationskontor och filialkontor samt värdeandelsföreningen, det andelslag som har hand om aktiecentralregistret och registeransvariga som har koncession för värdeandelsregister utövas av en bankspektion som lyder under finansministeriet.

Fysiska personer, sammanslutningar och representationskontor som avses i 1 mom. kallas i denna lag tillsynsobjekt.

§ 2

Bankspektionen skall, utöver vad som stadgas i denna lag och andra lagar, övervaka att tillsynsobjekten utövar sin verksamhet enligt lagar, förordningar och myndigheternas föreskriften och anvisningar samt bolagsordningen, stadgarna eller reglementet för dem. Tillsynsobjekten skall inspekteras så ofta och i den omfattning som skötseln av tillsynsuppgifterna kräver.

§ 3

Bankspektionen skall särskilt

- 1) meddela tillsynsobjekten de allmänna anvisningar som behövs med tanke på tillsynen,
- 2) leda och övervaka sparbanks- och andelsbanksinspektionens verksamhet,
- 3) följa förhållandena på de områden där tillsynsobjekten är verksamma samt göra framställningar om åtgärder som ändringar i dem kan kräva,
- 4) meddela tillsynsobjekten och deras sammanslutningar allmänna råd och anvisningar i angelägenheter som hör till bankspektionens verksamhetsområde,
- 5) före utgången av maj till finansministeriet avge berättelse över sin verksamhet under det föregående året, samt
- 6) utföra andra uppgifter som hör till inspektionens verksamhetsområde och som finansministeriet anförtror den.

The Duties of Banking Supervision (PTV) are defined in principal in the Act Governing Banking Supervision (1273/90 and 1547/91) and sections 1-3 thereto*

§ 1

The Banking Supervision under the Ministry of Finance exists in order to supervise the activities of deposit banks and their deposit guarantee funds, credit companies as referred to in the act on financial activities (1544/91), trust management companies, stock exchange and securities brokers; the activities of association of securities engaged in OTC activities or other public trading in securities, referred to in the Securities Market Act (495/89) Section 13 of Chapter 3, activities of option institutions, intermediaries and market makers operating on the derivative market, dealers and foreign credit company representations and branch offices abroad, the securities association, the cooperative association maintaining the central share register and those licensed to upkeep the book-entry register.

Natural persons, institutions and representations referred to in the § 1 are in this act called 'institutions under supervision'.

§ 2

The duty of the Banking Supervision is, in addition to the supervision by PTV, as prescribed by this and by other laws, to oversee that those under supervision operate in accordance with the law, statutes, regulations and instructions issued by authorities in accordance with their own Articles of Association or rules and regulations. PTV shall make the inspections on the institutions under its supervision as often and to the extent as required by the performance of supervisory duties.

§ 3

The Banking Supervision shall particularly:

- 1) Provide the institutions under supervision with general guidelines necessary for the supervision;
- 2) Guide and oversee the activities in savings banks' and cooperative banks' inspections;
- 3) Follow the prevailing circumstances in the field of activities of the institutions under its supervision and make proposals on measures required by any changes in these;
- 4) Give the institutions under its supervision and their amalgamations general advice and instructions on matters concerning the PTV field of activity;
- 5) Submit an Annual Report on its activities in the previous year to the Ministry of Finance by the end of May;
- 6) Perform any other duties in the PTV field of activities, which the Ministry of Finance may assign to it.

* unofficial translation

• YLEINEN OSASTO •
 • ALMÄNNA AVDELNINGEN •
 • GENERAL SUPERVISION DEPARTMENT •

Vasemmalta oikealle,
 Från vänster till höger,
 From left to right
 Pauli Lundén
 Arja Vakkari
 Minna Sahari
 Taina Erovaara
 Suvi Ranki
 Risto Määttänen
 Tuomo Malin
 Terttu Paatonen-
 Suhonen
 Kaarina Lavikkala

Taloudellisen tilanteen heikentyessä osasto kiinnitti erityistä huomiota luottoriskeihin ja niiden hallintaan. Kansainvälisen kehityksen seuranta, yhteydet ulkomaisiin valvontaviranomaisiin sekä EY-direktiivien mukanaan tuomat valvoman yhdenmukaistamispaineet työllistivät osastoa.

Det försvagade ekonomiska läget ledde till att man tvingats fästa speciell uppmärksamhet vid kreditriskerna och deras kontroll. Dessutom har avdelningen i utökad omfattning sysselsatts av att följa med den internationella utvecklingen och kontakterna till utländska tillsynsmyndigheter samt det tryck på harmonisering av tillsynen, som EGs direktiv fört med sig.

Due to the swift downturn in economic activity, the department paid special attention to credit risks and their management. In addition, monitoring of international development and contacts with foreign supervisory authorities as well as the pressures of supervisory harmonization pressures brought on by the EC Directives further increased the workload of the department.

RAHOITUSMARKKINOIDEN KEHITYS

Talouden taantuma, kiristynyt kilpailu ja pankkien korkeasuhdanteen aikainen luotonantopolitiikka vaikuttivat osaltaan siihen, että pankkien kannattavuus suurten luottotappioiden ja kaventuneiden marginaalien myötä heikentyi. Koko toimialaa rationalisoitiin. Pankit paransivat kustannustehokkuuttaan vähentämällä henkilöstöä, karsimalla konttoriverkostoa ja kehittämällä uusia tuotteita. Uudet vakavaraisuusvaateet johtivat lukuisiin pankkien sulautumisiin. Rahoitusmarkkinat ovat arvopaperistumassa. Pankkien luotonantopolitiikassa on entistä tärkeämpää kohdentaa luotot järkevästi ja arvioida vakuuksia oikein.

TARKASTUKSET

Yleinen osasto vastaa tarkastusten suunnittelusta ja niiden toteutuksesta. Vain säännöllisin väliajoin paikan päällä suoritettulla tarkastuksella voidaan saada riittävä kokonaiskuva valvottavan organisaatiosta, riskiase-

masta ja riskienvalvontajärjestelmistä, sekä toiminnan lainmukaisuudesta ja jatkuvaan valvontaan liittyvän raportoinnin oikeellisuudesta. Osasto valvoo ja ohjaa myös osuus- ja säästöpankkitarkastuksen toimintaa.

Pankkien ja niiden konsernien on ilmoitettava suurimpien luottoasiakaidensa vastuut virastolle kaksi kertaa vuodessa. Asiakaskokonaisuuden vastuuta pidetään määräyksen mukaan suurena, kun se ylittää viisitoista

kuvan valvonnan kertomuksista, muistioista ja raporteista.

Virasto pitää tärkeänä, että pankin hallintoneuvostolla on oikea ja riittävä kuva pankista ja sen konsernista. Annetun ohjeen mukaan hallintoneuvoston valitsemien tarkastajien on vähintään kerran vuodessa kuultava pankin varsinaisia tilintarkastajia ja sisäistä tarkastusta.

Vuoden aikana tehtiin pankkien tilintarkastajia koskeva tutkimus. Huolimatta siitä, että pankkitoiminta eroaa olennaisesti muusta liiketoiminnasta, ei nykyisissä pankkilaeissa aseteta pienempien pankkien tilintarkastajille Suomen kansalaisuutta lukuunottamatta muita vaatimuksia. Tästä syystä virasto tutki pankkien tilintarkastajien ammattipätevyyden ja sen, tuleeko pankin tilintarkastajien yleisiin pätevyysvaatimukseen esittää tehtäväksi tarkistuksia tulevassa pankkilainsäädännössämme.

VALVOTTAVIEN TOIMIPAIKOISSA SUORITETUT TARKASTUKSET

	PTV	SP-tark.	OP-tark.
Liikepankit	8		
Pankkien ulkomailla olevat:			
• sivukonttorit	2		
• tytäripankit	2		
• edustustot	4		
Säästöpankit	–	76	
Osuuspankit	–		247
Kiinnitys-luottopankit	3		
Luotto-osakeyhtiöt	1		
Vakuusrahastot	1		

Suoritetun jatkuvan valvonnan ja suunnitelman mukaisten tarkastusten lisäksi osaston henkilöresursseja on jouduttu käyttämään erilaisten, julkisuuttakin osakseen saaneiden erillisselvitysten tuottamiseen.

OHJEISTUS

Kertomusvuonna annettiin määräykset valvottavien järjestämättömistä saatavista, suurista vastuista ja tilintarkastajien raporteista, sekä ohje hallintoneuvoston velvollisuudesta kuulla tilintarkastajia ja sisäistä tarkastusta. Samoin valmisteltiin ohjeita ja määräyksiä niille yrityksille, joista vuoden 1992 alusta voimaan tulevan rahoitustoimintalain mukaan tulee viraston uusia valvottavia.

Talletuspankkien konsernien on ilmoitettava järjestämättömät ja nollakorkoiset saatavansa virastolle kuukausittain. Annetun määräyksen mukaan saatavasta tulee järjestämättömä, kun sen korko tai pääoma on ollut kolme kuukautta hoitamatta. Pankkitakauksesta puolestaan tulee järjestämättömä välittömästi sen jälkeen, kun pankki on suorittanut sen perusteella maksun.

prosenttia valvottavan omasta pääomasta. Valvontaa pyritään yhdenmukaistamaan EY:n direktiiviehdotusten mukaiseksi, mutta nykyisillä resursseilla se tuottaa huomattavia vaikeuksia. Direktiiviehdotuksen mukaan vastuuta pidettäisiin suurena, kun se ylittäisi kymmenen prosenttia valvottavan omasta pääomasta. Samoin direktiiviehdotus velvoittaisi valvottavan raportoimaan suurista vastuista neljästi vuodessa. Kansainvälisen suuntauksen mukaan yhden asiakaskokonaisuuden vastuu pankille tai sen konsernille ei saisi ylittää kahtakymmentäviittä prosenttia pankin tai sen konsernin omasta pääomasta.

Pankin ja sen konsernin tilintarkastajien on annetun määräyksen mukaan toimitettava pankkitarkastusvirastolle jäljennökset tilikauden aikana tekemistään ja pankille luovutetuista jat-

Yleisen osaston tehtävänä on tarkastusten suunnittelu ja niiden käytännön toteutus, valvottavien luottoriskien ja niiden hallinnan valvonta sekä pankkien ulkomailla olevien yksiköiden valvonta ja tarkastus. Osaston vastuulla on myös pankkitarkastusviraston haltuun luovutettujen obligaatiolainojen vakuuksien säilytys.

Avdelningens uppgift är att planera inspektioner och genomföra dem i praktiken. Den övervakar också tillsynsobjektens kreditrisker och kontrollerar dem. Vidare övervakar och inspekterar avdelningen bankernas utländska enheter. Uppbevaringen av de säkerheter för obligationslån, som överlämnats i bankinspektionens vård, vilar också på avdelningens ansvar.

The duty of the department is to make schedules for inspections and to implement them in practice, to monitor credit risks and their management. The department also carries out the supervision and on-site inspection of the bank units abroad. It is also responsible for the safekeeping of bond loan collaterals, submitted to the Banking Supervision.

• LASKENTAOSASTO •
 • REDOVISNINGSAVDELNINGEN •
 • FINANCE DEPARTMENT •

Vasemmalta oikealle:
 Från vänster till höger:
 From left to right:
 Arto Sukula
 Tuula Røgis
 Marina Lahtinen
 Aarno Kinnunen
 Erkki Sarsa
 Veli-Pekka Valori
 Seppo Pitkänen
 Olli Larkka
 Juha Rannisto
 Hely Helinko

Osaston tehtävien pääpaino oli valvottavien taloudellisen aseman jatkuvassa seuramassa. Tämän ohella kehitettiin raha- ja pääomamarkkinoilla toimivien yritysten raportointi- ja analysointijärjestelmiä. Osasto on omalta osaltaan ottanut huomioon ETA-sopimuksen asettamat vaatimukset valvottavien määräysten ja ohjeiden valmistelussa.

Huvuddelen av avdelningens uppgifter var att kontinuerligt följa med tillsynsobjektens ekonomiska ställning. Vid sidan av denna uppgift utvecklades rapporterings- och analysystem för de företag, som verkar på penning- och kapitalmarknaden. För sin egen del beaktade avdelningen vid beredning av föreskrifter och anvisningar för tillsynsobjekten de krav, som ställs av EES-avtal.

The chief duty of the department was the continuous monitoring of the financial position of the institutions under supervision. In addition to this, reporting and analysis systems were further developed for companies operating on the financial and capital markets. The department, for its part, took into consideration the requirements of the EES agreement in preparing regulations and instructions for the institutions supervised by PTV.

OSASTON TOIMINTA

Osaston toiminta voidaan jakaa kolmeen eri tulosalueeseen: valvontaan, sääntelyyn ja tutkimukseen.

Valvonnan päämääränä on jatkuvan seurannan avulla olla tietoinen valvottavien taloudellisesta asemasta ja riskeistä sekä varmistua siitä, että taloudellinen asema täyttää lainsäädännön ja sen nojalla annettujen määräysten vaatimukset.

Sääntelyn tavoitteena on asettaa normeja valvottaville siten, että niiden taloudellista asemaa koskeva ulkoinen informaatio ja valvontatieto ovat tarkoituksenmukaisia ja vertailukelpoisia.

Tutkimuksen painopisteenä ovat valvottavien taloudellista asemaa koskevien analyysimenetelmien ja valvottavien taloudellisen toimintaympäristön tutkimus sekä strategiseen suunnitteluun liittyvät kysymykset.

Osaston ajankohtaisimmat työtehtävät liittyvät tavanomaisten valvontatehtävien ohella atk-pohjaisen jatkuvan valvonnan kehittämiseen ja finanssiryhmittymien tutkimiseen.

Rahoitusmarkkinoiden tilan nopean heikkenemisen johdosta osasto

kiinnitti erityistä huomiota valvottavien lyhytkautisen taloudellisen tilan analyysijärjestelmien suunnitteluun ja käyttöönottoon. Paikallispankkijärjestöjen kanssa tiivistettiin valvontayhteistyötä kehittämällä osuus- ja säästöpankkien maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja taloudellisen tilan seurantarjestelmää.

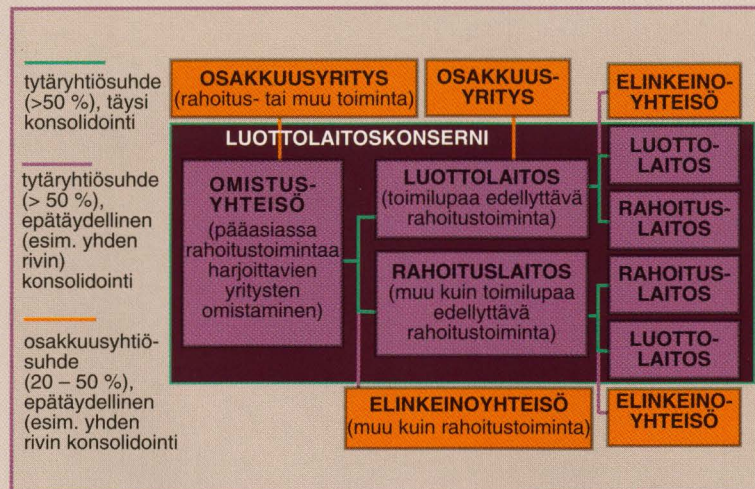
Tiivistimme yhteistyötä myös rahoitusmarkkinoiden muiden intressiryhmien kanssa. Osasto aloitti merkittävän projektin Suomen Pankin ja Tilastokeskuksen kanssa viranomaisraportoinnin yhdenmukaistamiseksi. Jatkuvan seurannan ohella osasto otti osaa tarkastuksiin. Valvottavien luona tehtyjen tarkastusten yhteydessä kiinnitettiin huomiota tavallisten laskentatoimeen liittyvien ongelma-alueiden lisäksi valvottavien strategiseen suunnitteluun ja seurantarjestelmiin sekä riskien hallinnan menetelmiin.

Rahoitustoimintalain voimaantulon yhteydessä osasto antoi uudet määräykset ja ohjeet luottolaitoksille, joita uuden lainsäädännön mukaan ovat kiinnitysluottopankit, luotto-osakeyhtiöt, hypoteekkiyhdistykset ja uuteen valvottavaryhmän rahoitusyhtiöt. Määräykset koskevat luottolaitoksen ja sen konsernin kirjanpitoa ja tilinpäätöstä, osavuosituloslaskelmaa ja -tasetta, vakavaraisuutta sekä luottolaitosten arvonkorotuksia. Samassa yhteydessä uusittiin osittain talletuspankkien ja arvopapereiden välityskäytännön määräyksiä ja ohjeita.

LUOTTOLAITOSSÄÄNTELY

Valtiovarainministeriö asetti vuoden 1991 alusta toimikunnan, jonka tehtävänä oli selvittää Suomen kansainvälisten, erityisesti Euroopan talousalueeseen liittyvien veloitteiden vaatimat muutokset maamme luotto- ja rahalaitoslainsäädäntöön. Toimikunta valmisteli toimeksiannon nojalla kertomusvuonna ehdotuksen luottolaitoslaiksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi. Ehdotus sisälsi merkittäviä muutoksia ja lisäyksiä luottolaitosten taloudellista asemaa koskeviin informaatiovelvoitteisiin ja valvottavien riskejä koskeviin rajoituksiin.

ESIMERKKI EHDOTETUN LUOTTOLAITOSLAINSÄÄDÄNNÖN SALLIMASTA KONERNIRAKENTEESTA

TILINPÄÄTÖS

ETA-sopimus edellyttää pankkien ja rahoituslaitosten vuositilinpäätöksistä ja konsernitilinpäätöksistä annetun direktiivin (86/635/ETA) saattamista voimaan Suomen lainsäädännössä 1.1.1993 lukien. Rahoituslainsäädännön tarkistamistoimikunta on sisällyttänyt tilinpäätöstä ja konsernitilinpäätöstä koskevat keskeiset määräykset ehdotukseen luottolaitostoiminnasta annettavaksi laiksi. Pankkitarkastusvirasto on samanaikaisesti yhteistyössä valvottavien kanssa valmistellut ehdotuksen yksityiskohdiksi tilinpäätösmääräyksiksi, jotka vastaisivat direktiivin määräyksiä.

SUURET ASIAKASRISKIT

Uuteen lainsäädäntöön ehdotetaan sisällytettäväksi säännöksiä, joilla pyritään estämään valvottavien luotonannon liiallinen keskittyminen. Suurilla asiakasriskeillä, jotka valvottavat raportoisivat säännöllisesti viranomaiselle, tarkoitettaisiin yhteen asiakkaaseen tai asiakaskokonaisuuteen tehtyjä vieraan ja oman pääoman ehtoisia sijoituksia, joiden määrä ylittää 10 % valvottavan tai sen konsernin omista varoista. Tällaiset yksittäiset asiakasriskit eivät vuoden 1997 jälkeen saisi ylittää 25 % valvottavan tai sen konsernin omista varoista.

KORKO-, OSAKE- JA VALUUTTARISKIT

Baselin pankkivalvontakomiteassa ja EY:ssä valmistellaan parhaillaan säännöksiä pankkien korko-, osake- ja valuuttapositioneille asetettavasta pää-

omavaatimuksesta. Näitä riskejä koskevia säännöksiä ei vielä ole ehdotettu otettavaksi nyt valmisteltavana olevaan lainsäädäntöön, mutta on odotettavissa, että luottolaitosten valvonta laajenee kattamaan tämän osa-alueen viimeistään vuonna 1993.

Laskentaosasto edistää rahoitusmarkkinoiden turvallista ja tehokasta toimintaa seuraamalla valvottavien taloudellisia toimintaedellytyksiä sekä kehittämällä ja valvomalla rahajapääomamarkkinoilla toimivien yritysten taloudellista asemaa koskevaa julkista informaatiota.

Avdelningens uppgift är att befrämja trygg och effektiv verksamhet på finansieringsmarknaden. Det utgörs med hjälp av kontinuerlig uppföljning av tillsynsobjektens ekonomiska verksamhetsförutsättningar. Avdelningen svarar också för utvecklingen och övervakningen av den offentliga informationen gällande den ekonomiska ställningen för de företag, som verkar på penning- och kapitalmarknaden.

The duty of the department is to promote safe and efficient operation on the financial market. This is achieved through the continuous monitoring of the financial position of the institutions under supervision. The supervision of public information on the companies active on the financial and capital markets also fall under its responsibility.

• OIKEUDELLINEN OSASTO •
 • RÄTTSAVDELNINGEN •
 • LEGAL DEPARTMENT •

Vasemmalta oikealle:
 Från vänster till höger:
 From left to right:
 Tarja Koskela
 Raimo Husu
 Terttu Morri
 Harri Hirvi
 Markku Lounatvuori
 Olli Mattinen
 Esa Helakallio
 Pirjo Kyyrönen (virka-
 vapaa)
 Jukka Aaltonen
 Ilse Lampela
 Kuvasta puuttuu
 i bilden fattas
 missing from the photo
 Olli Laurila

Taloudellisen tilanteen heikentyessä osasto keskittyi entistä enemmän pankkien ja niiden asiakkaiden välisten ristiriitatilanteiden selvittämiseen. Nopeat muutokset rahamarkkinoilla johtivat markkinoiden ja kansainvälisen kehityksen entistä tiiviimpään seurantaan.

På grund av försvagat ekonomiskt läge koncentrerade sig avdelningen mera än tidigare på konfliktsituationerna mellan bankerna och deras kunder. De snabba förändringarna på penningmarknaden ledde till en intimare uppföljning av marknaden och den internationella utvecklingen.

Due to the deterioration of the economic situation, the department concentrated more than ever on disputes arising between the banks and their customers. Rapid changes in the money market led to closer monitoring of the market and international development than before.

TALOUDELLISEN
 KEHITYKSEN VAIKUTUKSET

Suomessa lama on johtanut nopeasti taloudellisen aktiviteetin vähenemiseen ja rahoitusmarkkinoiden suorituskyvyn heikkenemiseen.

Lama merkitsi taloudellisesti vaikeita aikoja niin pankeille kuin näiden asiakkaille. Kiristyneestä taloudellisesta tilanteesta johtuen pankit joutuivat entistä useammin ristiriitatilanteisiin asiakkaitensa kanssa. Oikeudelliselta osastolta kysytään entistä useammin, onko pankki toiminut lain ja hyvän pankkitavan mukaisesti vai ei.

Asiakaspalvelu ja -suoja työllistivät osastoa eri tulosalueista eniten, n. 70% henkilöresursseista. Asiakkaansuojaan liittyvien selvityspyyntöjen määrä on nopeasti kasvanut.

Selvityspyynnöissä ei tapahtunut vain määrällistä, vaan myös laadullista muutosta, joka johti osaston resurssien yhä suurempaan sitoutumiseen asiakkaansuojaan liittyviin kysymyksiin: entistä useampi selvityspyynnöntehtijä on liikeyritys, joka haluaa virastolta kannanottoa ja apua hyvin vaikeisiin ja monisyisiin, luoton-

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN RATKAISU

Korkein hallinto-oikeus antoi helmikuussa 1991 päätöksen liikepankin osakeomistuksia koskevassa asiassa. Pankkitarkastusvirasto oli 1.12.1989 antamallaan päätöksellä katsonut erään liikepankin osakeomistuksen olevan ristiriidassa liikepankkilain säännösten kanssa. Omistusrajoituksia oli pyritty viraston käsityksen mukaan kiertämään käyttämällä väliyhtiötä. Virasto vaati pankkia irtisanomaan sanotulle väliyhtiölle osakehankintoihin myönnetyn notariaattiluottolimiittisopimuksen. Pankki katsoi, että väliyhtiötä oli

pidettävä vain luottoasiakkaana, koska pankki ei omistanut suoraan tai välillisesti yhtiötä.

Korkein hallinto-oikeus katsoi 15.2.1991 antamassaan päätöksessä, etteivät viraston päätöksen perustelut olleet sisällöltään täsmällisiä eivätkä merkitykseltään yksiselitteisiä. Väliyhtiön osakekannan omistuksesta korkein hallinto-oikeus totesi kahden suomalaisen yhtiön luovuttaneen omistamansa väliyhtiön osakkeet kahdelle muulle yhtiölle, joiden yhteyksiä pankkiin ei ollut selvitetty. Lisäksi väliyhtiön osakkeita oli omistanut eräs

ruotsalainen yhtiö, jonka ei voitu katsoa toimineen muussa tarkoituksessa kuin itselleen etuja tavoitellen.

Korkeimman hallinto-oikeuden mukaan perustelut eivät riittävästi osoittaneet väliyhtiön toimineen pankin välikätenä, minkä vuoksi ei ollut perusteita irtisanoa myönnettyä notariaattiluottolimiittisopimusta ja korkein hallinto-oikeus kumosi pankkitarkastusviraston päätöksen.

antajan ja -saajan välillä syntyneisiin erimielisyyksiin. Selvityspyyntöjen laadullista muutosta kuvaa myös se, että selvityspyynnötekijöistä yhä useampi on varsinaisen luottosuhteen kannalta ulkopuolinen henkilö.

annettaville ohjeille. Tällainen ohje annettiin esimerkiksi pankin oikeudesta kuitata asiakkaalta olevaa saata-vaansa tämän tililtä.

Osasto osallistui viiden liikepankin ja luottolaitoksen ja yhden vakuusrahaston tarkastamiseen.

Valvonnan ohella osasto pyrki tarkastusten yhteydessä kehittämään myös ohjauksellista rooliaan. Tämä tarkoitti ennen kaikkea, että tarkastettavien pankkien edellytettiin luovan atk-pohjaiset rekisterijärjestelmät, joista käy ilmi pankin laajakantoiset sopimukset, ts. pankin tärkeimmät sitoumukset ja oikeudet. Näin pyritään ennakolta ehkäisemään mm. pankin toiminnan kannalta haitallisten riskikeskittymien muodostumista.

Nopeatempoisesti muuttuvan toimintaympäristön seuraaminen ja ymmärtäminen edellyttää osastolta jatkuvaa alan kehityksen yleistä tutkimista ja koulutusta. Kansainvälisen kehityksen seuranta vaatii osastolta jatkossa myös entistä enemmän yhteistyötä eri viranomaisten kanssa, jotta osastolla olisi tehtäviensä hoidon kannalta mahdollisimman reaaliaikaista tietoa.

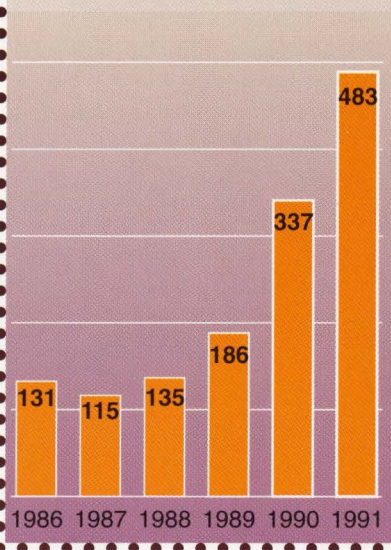
UUSI LAINSÄÄDÄNTÖ

Kertomusvuoden alussa tulivat voimaan laki talletuspankkien toiminnasta ja muut siihen liittyvät pankkilait. Virasto antoi niihin liittyviä määräyksiä ja ohjeita ja sai ratkaista-

vakseen runsaasti uusien lakien tulkintakysymyksiä.

Joulukuussa hyväksytyyn rahoitustoimintalain voimaantulo 1.1.1992 edellytti virastolta kiireistä ohjeiden valmistelua ja valmiutta toimilupa-hakemuksia koskevien neuvojen antamiseen.

SELVITYSPYYNTÖJEN
LUKUMÄÄRÄ VUOSINA
1986 – 1991

Yksi merkittävimmistä osaston tulosalueista on säätely, sekä siihen kuuluva lainsäädännön seuraaminen ja valvottavia koskevan ohjeistuksen ylläpitäminen. Osastolle tulleet selvityspyynnöt ovat usein olleet pohjana

Oikeudellisen osaston tehtävänä on valvoa viraston päätösten lainmukaisuutta, turvata rahoitusmarkkinoden laillinen toiminta, sekä kehittää virastoa ja sen valvottavia koskevaa lainsäädäntöä. Osasto huolehtii oikeudellisista lausunto-, ohje- ja lupa-asioista. Lisäksi osasto osallistuu tarkastuksiin yhdessä muiden osastojen kanssa.

Avdelningens uppgift är att övervaka lagligheten i bankinspektionens beslut, att trygga laglig verksamhet på finansieringsmarknaden samt att utveckla lagstiftningen gällande bankinspektionen och tillsynsobjekten. Avdelningen ombesörjer rättsliga utlåtande-, anvisnings- och tillståndsärenden. Dessutom deltar avdelningen i inspektioner.

The duty of the department is to oversee the legality of PTV decisions, to safeguard the legal activities of the financial market as well as to develop legislation concerning PTV and the corporations under its supervision. The department takes care of legal matters, and provides instructions and license statements. In addition, the department participates in inspections.

• ARVOPAPERIMARKKINAOSASTO •
 • VÄRDEPAPPERSMARKNADSAVDELNINGEN •
 • SECURITIES MARKET DEPARTMENT •

Vasemmalta oikealle:
 Från vänster till höger:

From left to right:
 Harri Mäntynen
 Leena Rantanen
 Juha Kasanen
 Kaisa Rautiainen
 Jaana Kuuva
 Jari Virta
 Timo Rintanen

Kuvasta puuttuu
 i bilden fattas
 missing from the photo
 Ann-Christin Wickström

Osallistuminen arvopaperimarkkinoita koskevan lainsäädännön uudistamiseen oli tärkeä osa osaston työskentelyä. Arvopaperimarkkinoiden hiljeneminen vaikeutti selvästi välittäjien toimintaa ja osasto kiinnitti huomiota erityisesti valvottaviensa taloudellisen tilan seuraamiseen. Arvo-osuusjärjestelmään siirtyminen toi osastolle kokonaan uusia tehtäviä.

Förnyelsen av lagstiftningen gällande värdepappersmarknaden utgjorde en viktig del av avdelningens verksamhet under året. Stiltjen på värdepappersmarknaden inverkade klart på förmedlarnas verksamhet och avdelningen var tvungen att fästa speciell uppmärksamhet vid uppföljningen av tillsynsobjektens ekonomiska ställning. Övergången till värdeandelssystemet medförde helt nya uppgifter för avdelningen.

Participation in the revision of legislation concerning the securities market was an important part of the department's work. The slack in the securities market clearly made the brokers' work more difficult and the department had to pay particular attention to monitoring the economic situation of the corporations under its supervision. Switching to the book-entry securities system brought on entirely new duties.

Vuosi 1991 oli huonoa aikaa osakekaupalle Suomessa. Arvopaperikauppa Helsingin Arvopaperipörssissä kuitistui edellisestä vuodesta 60% ja osakekurssien hintakehitys oli edelleen pääsääntöisesti laskevaa. Varsinaisen kaupankäynnin valvonta ei vaatinut osastolta edellisen vuoden tapaan suurta työmäärää vaan valvonnan painopistettä siirrettiin arvopaperinvälittäjien taloudellisen kehityksen seurantaan. Pörssikaupan lamaantumisen on selvästi heikentänyt pankkiiriliikkeiden tuloksia ja osasto on seurannut jatkuvasti mm. välittäjien asiakasvastuiden muutoksia.

Johdannaismarkkinat hiljenivät myös, mutta osakejohdannaismarkkinoiden vaihto pieneni kuitenkin selvästi vähemmän kuin osakemarkkinoiden. Suomen Optiomeklareiden tuotteilla käytiin kauppaa 15 % vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Suomen Optiopörssi keskittyi valuuttajohdannaisiin.

Huomattava osaston toimintaan vaikuttanut muutos vuoden aikana oli arvo-osuusjärjestelmää koskevan lainsäädännön voimaan tuleminen. Valmistautuminen paperittomaan järjestelmään siirtymiseen työllisti osastoa

merkittävästi. Arvopaperit siirtyvät arvo-osuusjärjestelmään vaiheittain alkaen vuonna 1992.

Sijoitusrahastot siirsivät mahdollisuuksien mukaan sijoituksiaan rahamarkkinoille. Tähän liittyen osasto vastasi lukuisiin rahastojen kysymyksiin sijoitusrahastolain tulkinnasta. Sijoitusrahastoissa odotetaan sijoitusrahastolain uudistamista. Vallitsevan käsityksen mukaan lain muutos lisää rahastojen kiinnostavuutta sijoituskohteina.

MUUTOKSET VALVOTTAVISSA

Pörssivälittäjinä toimivien pankkien välitystoiminnan yhtiöittäminen jatkuu edelleen. Osasto käsitteli tähän liittyviä toimilupahakemuksia sekä yhden uuden pankkiiriliikkeen toimilupahakemuksen. Heikon markkinatilanteen johdosta kolme arvopaperinvälittäjää lopetti välitystoimintansa vuoden aikana.

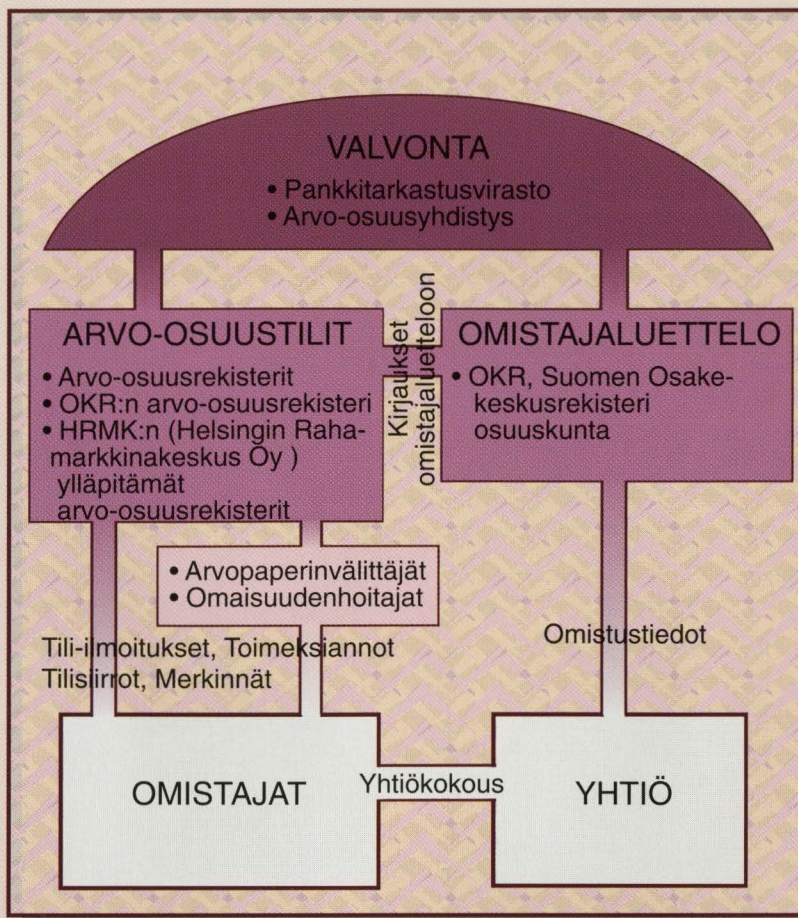
Rahamarkkinainstrumenttien arvo-osuusjärjestelmään siirtymiseen liittyen osastolla käsiteltiin 12 arvo-osuusrekisterin toimilupahakemusta. Arvo-osuusyhdistys, Osakekeskusrekisteri ja Helsingin Rahamarkkinakeskus Oy tulivat osaston uusiksi valvottaviksi ja niiden sääntöjä käsiteltiin osastolla.

TARKASTUKSET

Osasto vastaa omien valvottaviensa tarkastuksesta. Tarkastuksia tehtiin vuoden aikana 37, näistä 18 liittyi arvo-osuusjärjestelmään. Osaston tarkastajilta kului tarkastuksiin yhteensä 124 työpäivää, lisäksi tarkastukset vaativat raportointia ja ennakkovalmisteluja.

MUU VALVONTA

Helsingin Arvopaperipörssi keskitti keväällä pörssikauppojen selvityksen itselleen. Tähän hankkeeseen liittyen osasto käsitteli pörssin kauppaselvityssääntöjä. Loppuvuodesta aloitettiin myös arvo-osuusjärjestelmään liittyvän selvitystoiminnan sääntöjen valmistelu. Johdannaismarkkinapaikkojen sääntöjä kehitettiin vuoden aikana jatkuvasti mm. uusien tuotteiden mahdollistamiseksi. Osasto antoi lau-

suntonsa koskien näitä sääntömuutoksia sekä muita kehittämissuunnitelmia.

Osasto myönsi joitakin poikkeuslupia koskien arvopaperimarkkinain kaupankäyntirajoitusta sekä pörssi- ja sopusimusmarkkinayhtiön tiedottamista. Arvopaperinvälittäjille jäi toimintavuoden kuluessa aikaa kehittää uusia tuotteita. Osasto neuvoi välittäjiä näihin liittyvissä lainsäädännön tulkinnoissa.

LAINSÄÄDÄNTÖ

Osasto oli aktiivisesti mukana sen alaan liittyvän lainsäädännön uudistamisessa. Arvopaperien selvitystoimintaa säätelevää lakia valmistellut selvityslakityöryhmä sai työnsä valmiiksi toukokuussa. Työryhmän puheenjohtaja ja toinen sihteeri olivat osaston henkilökunnasta. Arvopaperimarkkinalakia Euroopan Yhteisön direktiivien mukaiseksi valmistelleen arvopaperimarkkinatoimikunnan määräaika päättyi vuoden lopussa. Yksi toimikunnan jäsenistä oli arvopaperimarkkinaosastolta.

Arvopaperimarkkinaosaston tehtävänä on valvoa arvopaperi- ja johdannaismarkkinoita, hoitaa näihin markkinoihin liittyvää tarkastustoimintaa, toimilupamenettelyä, sekä kehittää edelleen markkinoiden toimintaedellytyksiä ja lainsäädäntöä.

Avdelningens uppgift är att övervaka marknaden för värdepapper och derivativa instrument och handha inspektionsverksamhet. Vidare ansvarar avdelningen för koncessionsförfaranden i anslutning till dessa marknader samt utvecklingen av verksamhetsförutsättningarna och lagstiftningen för marknaden.

The duty of the department is to monitor the securities and derivatives market, carry out inspections related to these markets, implement licensing procedures and, in addition, further the development of market activity prerequisites and legislation.

• KEHITTÄMISYKSIKKÖ •
 • UTVECKLINGSENHETEN •
 • RESEARCH AND DEVELOPMENT •

Vasemmalta oikealle:
 Från vänster till höger:
 From left to right:
 Pekka Harvilahti
 Kirsti Enäjärvi
 Jaakko Mauranen
 Anna Rajamäki
 Markku Koponen
 Jyrki Toivainen

Kertomusvuoden aikana luotiin vahva tekninen perusta sekä henkilökohtaiseen tietojenkäsittelyyn että laajempien virastokohtaisten sovellusten käyttöönottoon. Yksikössä laadittiin rahoitusvalvonnan perusjärjestelmän tietovarastoja kuvaava käsitelmä. Paikallispankit aloittivat osavuositilinpäätöksen raportoimisen konekielisenä.

En starkt teknisk grund skapades för personlig databehandling. Avdelningen tog i bruk mer omfattande applikationer för bankinspektionen. En data modell uppgjordes för att avbilda informationslagren för finansieringstillsynens grundsystem. De lokala bankerna inledde rapporteringen av delårsboksluten i maskinspråkform.

A firm technical base was created for personal data processing and for the introduction of more extensive office-specific applications. A data model describing the basic data record system of financial supervision was formed. Local banks started to make their interim income statements in computer format.

ATK-TARKASTUKSET

Rahoitustoiminta tarvitsee luotettavasti toimivaa tietotekniikkaa. Paluuta manuaaliseen järjestelmään on mahdotonta kuvitella. Hyvin järjestetty atk takaa mittavan kilpailuedun. Suomalaiset rahoituslaitokset, etenkin pankit, ovat järjestäneet automaattisen tietojenkäsittelynsä pääsääntöisesti hyvin. Kuitenkin eri tuotteiden (esim. jokin tili) käsittelyyn tarkoitettujen ohjelmien on rakennettu eri aikoina eri työkaluilla ja niiden yhteiskäyttö on vaikeaa. Tietohallinnon näkökulma on joskus unohtunut. Tämä puolestaan johtaa siihen, että pankin johtamista ohjaavan tiedon saanti yhtenäisessä muodossa on ollut vaikeaa. Huonosti järjestetty tietohallinto on riski. Rahoituslaitoksella tuleekin olla koko konsernin käsittävä malli tietohallinnan järjestämisestä. Kertomusvuoden aikana tarkastetuissa liikepankeissa kiinnitettiin huomiota erityisesti käyttöliittymien turvallisuuteen, atk-varakeskusjärjestelyihin, tietohallinnon järjestämiseen ja tietoturvapoliittikkaan.

RAHOITUSVALVONNAN MAAILMAA MALLINETTIIN

Valvottavat toimittavat virastoon kymmeniä erilaisia taloudellista asemaansa, omistuksiansa ja muita viraston ja lainsäädännön velvoittamia seikkoja koskevia raportteja. Raportointi on jatkuvasti monipuolistunut ja raportointitiheys kasvanut. Yleiskuvan saaminen valvottavan tilasta on lukuisten paperiraporttien seurannan pohjalta hankalaa. Edellytyksenä tilanteen menestykselle hallinnalle on tietojen hallinnointi tietotekniikan suomin apuneuvoin. Tavoitteena on, että tarkastaja saa kaiken valvonnan kannalta oleellisen informaation omalta työasemaltaan ilman viiveitä. Ratkaisuna on relaatiomalliin pohjautuva rahoitusvalvonnan perusjärjestelmä.

Järjestelmää on määritelty mallintamalla rahoitusvalvonnan maailmaa tietokeskeisestä näkökulmasta. Rahoitusvalvonnan kannalta oleelliset tietojoukot ja tietojoukkojen väliset riippuvuudet on kartoitettu ja tulokseksi on saatu relaatiotietokannan rakenteen määrittävä käsitelmä. Malli on esitetty pelkistettynä oheisessa kuvassa. Valvottavia toimintoja vastavien operaatioiden eli ohjelmien toteutus aloitetaan keväällä -92. Tiedonhallintajärjestelmäksi valittiin Oracle.

KONEKIELINEN RAPORTOINTI ALOITETTIIN

Kertomusvuoden merkittävimpiä tapahtumia oli konekielisen rapor-

toinnin aloittaminen osuus- ja säästöpankkitarkastusten kanssa. Paikallispankkitarkastukset toimittavat virastoon levykkeillä osuus- ja säästöpankkien osavuositilinpäätökset sekä vakavaraisuus- ja kassavarantoilmoitukset Excel-taulukkolaskennan ymmärtämässä muodossa. Tulevaisuudessa pääosa virastoon tulevasta raportoinnista on tarkoitus muuttaa konekieliseksi. Excelillä toteutettiin lisäksi sovellukset liikepankkien ja arvopaperivälitysliikkeiden kuukausi- ja osavuosisraportointiin.

TIETOJENKÄSITTELY- YMPÄRISTÖN KEHITYS

Kertomusvuoden kesällä vaihdettiin viraston mikroverkossa käyttöliittymäksi Windows 3.0-ohjelma, graafinen hiiriohjattu käyttöliittymä. Uudet ohjelmatuotteet pyritään valitsemaan Windows-tuotteista, jolloin ohjelmien yhteistoiminta, esim. aineiston kopiointi sovelluksesta toiseen, on joustavaa. Kertomusvuoden lopussa viraston kaikilla toimihenkilöillä oli oma mikro tai muu työasema. Viraston tietokoneet on kytketty Token Ring-lähiverkkoon.

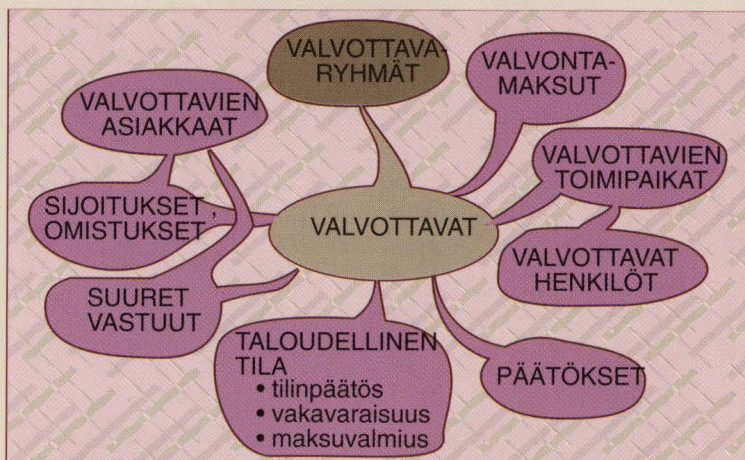
KOULUTUS JA VIESTINTÄ

Tarkastustoiminnan ja sen normiston kansainvälistyminen sekä tarkastustyön painopisteen siirtyminen yhä enemmän laillisuusvalvonnasta riskienhallintaan lisäsivät tarvetta toimia yhteistyössä ulkomaisten tarkastusviranomaisten kanssa ja hankkia

koulutusta ulkomailta. Kotimaassa viraston edustajia pyydettiin usein esitelmöimään oman alansa kehityksestä.

Atk-koulutusta järjestettiin henkilöstölle entistä enemmän. Excelin lisäksi kehittämissyksikkö antoi koulutusta Teko-tekstinkäsittelyssä ja Windows-käyttöliittymän hallinnassa.

Pankkitarkastusvirasto siirtyy vuonna 1993 tulosjohtamiseen. Valmistelutyöt ja koulutus aloitettiin koko virastossa. Siirtymisvalmistelut kuuluvat viraston tulosjohtamisprojektiin Tulos -93. Viraston pienen koon vuoksi voitiin koko henkilöstö ottaa mukaan suunnitteluun ja kaikille järjestettiin koulutusta samanaikaisesti. Lisäksi kehitettiin johtoryhmä- ja toimintayksikköjen työskentelyä sopimusjohtamismallin mukaisesti.

Rahoitusvalvonnan perusjärjestelmän tietovarastoja kuvaava käsitelmä.

Kehittämissyksikkö tuottaa tietojärjestelmiä viraston valvontatehtävien ja hallinnon tueksi. Tarkastuksissa yksikön mielenkiinnon kohteena ovat valvottavien atk-riskit ja yleensäkin tietoturvasuuteen vaikuttavat seikat. Yksikkö vastaa viraston viestinnästä ja koulutuksen järjestämisestä.

Enheten producerar informations-system som stöder bankinspektionens tillsynsuppgifter och administration. Vid inspektionerna är tillsynsobjektens ADB-risker och i allmänhet omständigheter, som inverkar på informations säkerheten, föremål för enhetens intresse. Vidare ansvarar enheten för bankinspektionens kommunikation och koordineringen av utbildningen.

The unit produces data systems to support the PTV supervision and administration. In its inspections the unit is interested in the ADP risks of those under supervision and the safety factors affecting data communication in general. The unit is also responsible for PTV communications and the coordination of training.

• HALLINTOYKSIKKÖ • • ADMINISTRATIVA ENHETEN • • ADMINISTRATION •

Vasemmalta oikealle:
Från vänster till höger:

From left to right:
Kari Koskela
Margit Galkin
Kaija Talpia
Susanna Wainio
Tuula Mattila
Leena Suominen
Antti Vuorinen
Minna Laine
Anja Westman
Jukka Lehtinen
Anita Saarinen
Anja Kuvaja

Kuvasta puuttuvat:
i bilden fattas
missing from the photo
Päivi Göös
Raija Levo
Riitta Sarvaranta

Yksikön tehtävät ja asiakaskontaktit lisääntyivät huomattavasti vuonna 1991. Vuoden aikana valmisteltiin tulosohjauksen mukanaan tuomia muutoksia. Yksikön toimintaa tehostettiin uudistamalla työskentelytapoja ja kouluttamalla henkilöstöä.

Enhetens uppgifter och kundkontakter ökade betydligt. Inom enheten har också beretts ändringar, som resultatstyrningen för med sig. Enhetens verksamhet har effektiverats genom att förnya arbetssätten och utbilda personalen.

Both the duties of the unit and its customer contacts increased considerably. Preparations for greater autonomy and responsibility for cost-effectiveness through management by results began in the unit. The activities of the unit were made more efficient by revising work methods and by training personnel.

TULOSJOHTAMISEEN SIIRTYMINEN

Kertomusvuonna valmisteltiin tulosohjaukseen siirtymistä. Valmistelussa käytettiin konsulttien asiantuntemusta. Henkilöstöä ja johtoa koulutettiin sopimusjohtamismallin mukaisesti. Tulosjohtamisen edellyttämää laskentatointia kehitettiin erityisprojektissa. Yksikkö suunnitteli raportointijärjestelmää, työajan seurantajärjestelmää sekä vakiotilikartan käyttöönottoa virastossa. Suunnittelu jatkuu vielä kertomusvuoden jälkeen ja järjestelmien pitää olla kunnossa vuoden 1993 alkaessa. Virastoon hankittiin hallintolaskinohjelma, jonka avulla pystytään seuraamaan osastokohtaisia kustannuksia.

ASIAKASPALVELU JA ARKISTO

Asiakaskontaktit viraston sidosryhmiin lisääntyivät huomattavasti. Tämä lisäsi etenkin kirjaamon, puhelin-

DIAARI

Vuonna 1991 merkittiin pankkitarkastusviraston diaariin 1 911 asiaa. Edellisenä vuonna vastaava määrä oli 1 556.

1. VIRASTON HALLINTO

Henkilöstöhallinto	147
Taloushallinto	44
Yleiset asiat	31
yhteensä	222

2. VALVOTTAVIA KOSKEVAT ASIAT

Pankkitarkastusviraston ohjeet ja määräykset	79
Lausunnot (komiteat, työryhmät tms.)	21
Kansainvälinen yhteistyö	11
Tarkastukset	24
Hallinto	228
Liiketoiminta	390
Maksuvalmius ja vakavaraisuus	127
Selvityspyynnöt	483
Muut asiakkaan suojaan liittyvät asiat ja kilpailun turvaaminen	69
Tilintarkastus ja tilinpäätös	75
Vakuusrahastot, säästö- ja osuus-pankkitarastus	16
Arvopaperi- ja johdannaismarkkinat	166
yhteensä	1 689

Seuraavalle vuodelle siirtyi 277 asiaa.

vaihteen ja asiakasvastaanoton työtä. Vuonna 1991 diaariin merkittyjen asioiden lukumäärä oli 1 911. Edellisen vuoden vastaava luku oli 1 556. Puhelujen lukumäärä lisääntyi. Viraston valvottavien lukumäärän kasvaessa vaatii asiakasneuvonnan ja puhelinvaihteen hoitajan työ entistä laajempaa asiantuntemusta. Kansainvälisten yhteyksien lisääntyminen kasvatti viraston asiakaspalveluhenkilöstön kielitaidon tarvetta.

Viraston arkisto kasvaa noin 41:n metrin vuosivauhtia. Tästä on pysyvästi säilytettävää 14,5 metriä. Viraston arkistosääntöä uudistetaan parhaillaan. Tavoitteena on uusia arkistosääntö vuonna 1992.

Vuoden 1991 aikana eduskunnan oikeusasiamies, valtiontalouden tarkastusvirasto sekä valtionarkisto suorittivat tarkastuskäynnin virastoon.

Hallintoyksikön tehtävänä on sisäinen hallinto, henkilöstöpalvelut, talous- ja materiaalihallinto, tietohallinto- ja kirjastopalvelut. Yksikkö palvelee myös viraston sidosryhmiä.

Enheten svarar för bankinspektions interna administration, personal-, ekonomi- och materialförvaltning samt informations- och bibliotekstjänster. Enheten betjänar också ämbetsverket närliggande grupper.

The duty of the unit is internal administration, personnel services, financial, material and document management and library services. The unit also serves the PTV interest groups.

VIRASTON MENOT	1991	1990
Palkkaukset	13 224 898,21	9 406 428,16
Perus- ja sopimuspalkkaiset	9 960 533,68	8 522 699,21
Tilapäiset	41 330,00	252 619,26
Kausi- ja ruuhka-apulaiset	56 210,60	44 586,05
Sosiaaliturvamaksu	668 861,94	586 523,64
Eläkemaksut	2 497 961,99	*
Muut kulutusmenot	4 684 088,20	5 314 000,00
Käyttövarat	24 205,80	10 500,00
Matkat	347 302,99	400 000,00
Muut henkilöstömenot	476 121,77	310 000,00
Rakennusten käyttö	1 553 784,20	1 800 000,00
Toimistomenot	1 502 378,17	1 746 031,12
Atk-menot	961 379,30	819 153,62
Muut toimistomenot	540 998,87	926 877,50
Atk-kaluston hankinta	605 805,70	600 000,00
Muun kaluston hankinta	125 640,12	350 000,00
Muut menot	48 849,45	97 468,88
Kaluston hankkiminen	119 450,00	247 011,54
Menot yhteensä	18 028 436,41	14 967 439,70

milj. mk

* Eläkemaksua ei ole merkitty vuoden 1990 menoihin.

VALVONTAMAKSUN JAKAUTUMINEN

	1991	1990
Arvopaperimarkkinat	3 703 796,73	3 542 352,84
Kiinnitysluottopankit ja Hypoteekkiyhdistys	649 887,87	499 646,35
Liikepankit ja Postipankki	9 079 686,43	9 116 789,40
Luotto-osakeyhtiöt	691 417,95	604 650,15
Säästö- ja osuuspankit	6 072 364,97	5 860 240,79
Muut valvottavat yhteisöt ja edustustot	232 298,88	277 081,50
Tulot yhteensä	20 429 452,83	19 900 761,03

TOIMINTAKUSTANNUSTEN KATTAMINEN

Pankkitarkastusviraston kustannukset katetaan valvottavilta kerättävillä valvontamaksuilla. Valvontamaksu perustuu saman vuoden tulo- ja menoarviossa virastolle hyväksytyjen määrärahojen yhteismäärään. Mikäli valvontamaksua peritään jonain vuonna enemmän tai vähemmän kuin

viraston todelliset menot ovat olleet, tarkistetaan seuraavan vuoden maksumaksua vastaavasti. Valvontamaksun määräämistä varten virasto toimitti 31.8. laatimansa maksuluettelon valtiovarainministeriölle.

Valvontamaksun suuruus määräytyy valvottavan taseen loppusumman ja aiheutuneen valvontatyön perusteella. Arvopaperimarkkinoilla toimivien

yhteisöjen valvontamaksu määräytyy yksinomaan valvontatyön suuruuden perusteella. Valvontamaksua määrättäessä otetaan huomioon valvottavan aiheuttamat erityiset kustannukset.

Vuonna 1991 maksuunpannun valvontamaksun määrä oli 20 429 452 markkaa. Viraston menoarvio kertomusvuodelle oli 21 166 000 markkaa.

PANKKITARKASTUSVIRASTON VALVOTTAVAT 1970 – 1991
SAMMANSLUTNINGAR UNDER BANKINSPEKTIONENS TILLSYN 1970 – 1991
INSTITUTIONS SUPERVISED BY THE BANKING SUPERVISION 1970 – 1991

31.12.	LP	SP	OP	KLP	LOY	HY	ULS	UE	RY	VR	AP	OY	MP	AV	AOY	OKR	AOR	YHT	SK yht
1970*	6	330	464	4	3					3								810	2 482
1970	7	327	445	4	3					3								789	2 514
1971	7	306	425	4	4					3								749	2 546
1972	7	302	407	4	4					3								727	2 568
1973	7	298	398	4	3					3								713	2 600
1974	7	294	390	4	3					3								701	2 628
1975	7	283	384	4	3					3								684	2 651
1976	7	280	380	4	3					3								677	2 653
1977	7	280	376	4	3					3								673	2 658
1978	7	280	374	4	3					3								671	2 665
1979	7	278	373	4	3	1		2		3								671	2 686
1980	7	275	372	4	3	1		2		3								667	2 715
1981	7	274	371	4	3	1		2		3								665	2 755
1982	10	272	371	4	3	1		1		3								665	2 777
1983	10	270	371	4	3	1		1		3								663	2 830
1984	10	263	370	4	3	1		5		3								659	2 877
1985	10	254	370	5	3	1		7		3								653	2 915
1986	10	241	370	6	4	1		8		3								643	2 943
1987	10	231	369	7	3	1		9	5	3								638	2 902
1988	12	211	367	7	4	1		8	6	3		2						621	2 979
1989	14	178	360	6	5	1		9	8	3	1	2	10	30				627	3 019
1990	15	150	338	6	5	1		9	10	3	1	2	10	28				578	2 839
1991	15	86	329	5	5	1	3	8	13	3	1	2	8	29	1	1	12	522	2 660

* 1.1.1970

- LP = Liikepankit ja Postipankki Oy, **Affärsbanker och Postbanken Ab, Commercial Banks and Postipankki Ltd**
- SP = Säästöpankit, **Sparbanker, Savings Banks**
- OP = Osuuspankit, **Andelsbanker, Cooperative Banks**
- KLP = Kiinnitysluottopankit, **Hypoteksbanker, Mortgage Banks**
- LOY = Luotto-osakeyhtiöt, **Kreditaktiebolag, Credit Companies**
- HY = Hypoteekkiyhdistykset, **Hypoteksföreningar, Mortgage Associations**
- ULS = Ulkomaisten luottolaitosten sivukonttorit, **Utländska kreditinrättnings filialkontor, Branches of Foreign Banks**
- UE = Ulkomaisten luottolaitosten edustustot, **Utländska kreditinrättnings representationskontor, Foreign Credit Institutions, Representative Offices**
- RY = Rahastoyhtiöt, **Fondbolag, Trust Management Companies**
- VR = Vakuusrahastot, **Säkerhetsfonder, Banks' Guarantee Funds**
- AP = Arvopaperipörssit, **Fondbörser, Stock Exchanges**
- OY = Optioyhteisöt, **Optionsföretag, Options & Futures Exchanges**
- MP = Sopimusmarkkinat ja muut markkinapaikat, **OTC-marknaderna och övriga marknadsplatser, OTC-Markets and other Securities Market Places**
- AV = Arvopaperinvälittäjät, **Värdepappersförmedlarna, Securities Brokers**
- AOY = Arvo-osuusyhdistykset, **Värdeandelsföreningar, Securities Associations**
- OKR = Suomen osakekeskusrekisteri, **Finlands aktiecentralregister, Central Share Register of Finland**
- AOR = Arvo-osuusrekisterit, **Värdeandelsregistrar, Book-Entry Registers**
- YHT = Pääkonttorit yhteensä, **Huvudkontor, Head Offices**
- SK
yht. = Sivukonttorit yhteensä, **Filialkontor, Branches**

1989 1990 1991

Pörssiyhtiöt, **Börsbolag, Listed Companies,** 82 77 64
 OTC-yhtiöt, **OTC-Bolag, OTC-Companies,** 54 52 47

Eivät ole pankkitarkastuslain mukaisia valvottavia. Valvotaan siten, että yhtiöt täyttävät arvopaperimarkkinalain mukaiset velvoitteensa.

Inte sammanslutningar under tillsyn enligt lagen om tillsyn över bank. Tillsyn utövas så, att bolagen uppfyller de förpliktelser som stadgats i värdepappersmarknadslagen.

Not supervised in accordance the Banking Supervision Act. Supervised that they fulfill their duties according to the Securities Market Act.

VALVOTTAVIEN ULKOMAISTEN TYTÄR- JA OSAKKUUSPANKKIEN SEKÄ EDUSTUSTOJEN LUKUMÄÄRÄ 31.12.1991

Tytärpankit 15
 Osakkuus- eli konsortiopankit 5
 Edustustot 29
 Sivukonttorit 14

• KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ • • INTERNATIONELLT SAMARBETE • • INTERNATIONAL COOPERATION •

Pohjoismaista yhteistyötä on tehty vuodesta 1925 lähtien. Kansainvälinen yhteistyö lisääntyi ja sai uusia muotoja. Tarkastustoiminnan ja sen normiston kansainvälistyminen lisäsivät kanssakäymistä ulkomaisten tarkastusviranomaisten kanssa. Tämä lisäsi myös tarvetta hankkia koulutusta ulkomailta.

Pohjoismaisessa pankkitarkastuskokouksessa Reykjavikissa pohdittiin tarkastusongelmia, joille antoi leimansa valvottavien kireä taloudellinen tilanne. Kaksi kokousta järjestettiin Oslolla. Ensimmäisessä käsiteltiin tulosjohtamiseen, erityisesti tulosten mittaamiseen liittyviä ongelmia ja toisessa pohjoismaisten pankkien tytärbankkien ja sivukonttoreiden toimintaa sekä pankkien tuloskehitystä viime vuosina. Pankkitarkastusvirasto järjesti Helsingissä seminaarin, jonka aiheena oli luottotappiot ja niiden kirjaaminen Pohjoismaissa. Pohjoismainen arvopaperimarkkinatyöryhmä kokoontui useita kertoja, yksi kokouksista järjestettiin Suomessa.

Viraston valtuuskunta osallistui arvopaperimarkkinoiden valvonnan yhdenmukaistamis- ja kehittämistyötä tekevän International Organization of Securities Commissions-järjestön (IOSCO) kokoukseen Washingtonissa.

Det nordiska samarbetet har historiska traditioner sedan år 1925.

Internationellt samarbete ökade och fick nya dimensioner.

Internationaliseringen av bankinspektionen och dess reglering ökade samarbetet med utländska tillsynsmyndigheter. Detta medförde ändringar av personalutbildningen i mera internationell riktning.

Tillsynsproblem, som karaktäriserades av den ansträngda ekonomiska situationen hos tillsynsobjekten, diskuterades under det nordiska mötet om bankinspektionen i Reykjavik. Två andra möten hölls i Oslo. Huvudtemat under det första mötet var kostnadseffektivitet via resultatstyrning och speciellt hur resultatet skall definieras. Det andra mötet handlade om verksamheten hos de nordiska bankernas dotterbolag och filialkontor och om bankernas resultat under de senaste åren. Bankinspektionen anordnade ett seminarium i Helsingfors om kreditförluster och deras redovisning i de nordiska länderna. I Finland arrangerades ett möte för arbetsgruppen om marknaden för säkerheter i Norden.

Representanter för Bankinspektionen deltog i IOSCOs (International Organization of Securities Commissions) möte i Washington om tillsyn, harmonisering och utveckling av säkerhetsmarknaden.

Nordic cooperation has historical traditions since the year 1925.

International cooperation increased and gained new dimensions.

Internationalization of banking supervision and its regulation increased the cooperation with foreign supervisory authorities.

This brought a change to the needs of personnel training towards international standards.

Inspection problems characterized by a tense economic situation of the supervised were discussed in the Nordic Meeting on Banking Supervision held in Reykjavik. Two other meetings were held in Oslo. The main theme in the first meeting was cost-effectiveness through management by results and particularly how to define results. The second meeting dealt with activities of the subsidiaries and branch offices of the Nordic banks and results obtained by the banks during the recent years. The banking Supervision organized a seminar on credit losses and their accounting in the Nordic countries. Finland hosted a meeting of the Nordic securities markets working group.

The representatives of the Banking Supervision took part in the IOSCO's (International Organization of Securities Commissions) meeting in Washington dealing with supervision, harmonization and development of securities markets.

Viraston edustajat kävivät rahanpesun estämiseksi toimivan Financial Action Task Force on Money Laundering-ryhmän (FATF) kokouksissa, The Oxford Conference on International and White collar Crime-konferenssissa ja Basle Committee on Banking Supervision -kokouksessa sekä tutustuivat Washingtonissa United States Securities and Exchange Commissionin (SEC) toimintaan.

Bankinspektionens representanter deltog också i FATFs (Financial Action Task Force on Money Laundering) möten i avsikt att hindra penningtvätt. De deltog i Oxford Conference on International and White Collar Crime Conference, Basle Committee on Banking Supervision Meeting och bekantade sig med SECs (United States Securities and Exchange Commission) aktiviteter i Washington.

The PTV representatives also participated in the meetings of FATF (Financial Action Task Force on Money Laundering) aiming to prevent money laundering. They took part in the Oxford Conference on International and White Collar Crime Conference, the Basle Committee on Banking Supervision Meeting and got acquainted with SEC's (United States Securities and Exchange Commission) activities in Washington.

Pohjoismainen pankkitarkastuskokous pidettiin Reykjavikissä kesäkuussa 1991.

Det nordiska mötet om banktillsynen hölls i Reykjavik i juni 1991.

The Nordic meeting on banking supervision was held in Reykjavik in June 1991.

Pohjoismainen työryhmä pohti Helsingissä luottotappioita ja niiden kirjaamista

I Helsingfors arrangerades ett nordiskt seminarium om kreditförluster och deras redovisning.

Helsinki hosted a Nordic seminar on credit losses and their accounting.

Suomalaisten pankkien ulkomaisten yksiköiden tarkastusten yhteydessä neuvoteltiin ja vaihdettiin tietoja muiden maiden pankkivalvontaviranomaisten sekä Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) yhteydessä toimivan Baselin pankkivalvontakomitean kanssa.

I anslutning till tillsynen av finländska banker och bankenheterna utomlands fördes diskussioner och utbyttes information med de utländska banktillsynsmyndigheter, som verkar inom Bank for International Settlements (BIS).

In connection with the supervision of Finnish banks and the bank units abroad discussions were held and information was exchanged with foreign banking supervision authorities and the Basle Committee on Banking Supervision, operating under the Bank for International Settlements (BIS).

• LAINSÄÄDÄNNÖN KEHITYS •

RAHOITUSTOIMINTALAKI

Ammattimaista rahoitustoimintaa sääntelevät lait ovat rakentuneet eri luottolaitosten välisen työnjaon periaatteelle. Varsinaista talletuspankki-toimintaa lukuunottamatta erityyppisten luottolaitosten toimintaa on säädelty kiinnitysluottopankkilaissa, laissa luotto-osakeyhtiöistä sekä hypoteekkiyhdistyksistä annetussa laissa. Sääntelyn ulkopuolelle ovat jääneet muun muassa leasing-, factoring- ja luottokorttitoiminta. Joulukuun 20 päivänä 1991 annetun ja 1.1.1992 voimaantulleen rahoitustoimintalain (N:o 1544/91) tarkoituksena on ollut saattaa sääntelyn alaiseksi muun muassa myös tällainen toiminta. Laki on jatkoa vuonna 1990 käynnistyneelle kokonaisuudistamiselle, jossa pankki ja muuta rahoitustoimintaa sääntelevät lait pyritään yhdenmukaistamaan Euroopan Yhteisön antamien direktiivien mukaisesti.

Rahoitustoiminnan harjoittaminen tulee luvanvaraiseksi ja pankkitarkastusviraston valvonnan alaiseksi. Ainoastaan toimiluvan saanut luottolaitos saa jatkossa harjoittaa laissa tarkoitettua ammattimaista rahoitustoimintaa. Laissa tarkoitettua rahoitustoimintaa olisi perinteisen velkakirjarahoituksen lisäksi muun muassa laskusaamisten rahoitus, osamaksukaupan rahoitus ja luottokorttirahoitus. Varsinaisen rahoituksen lisäksi luottolaitos voisi harjoittaa muutakin laissa määriteltyä toimintaa kuten takaustoimintaa ja arvopaperitoimintaa. Luottolaitoksille sallitun liiketoiminnan ala vastaisi talletusten vastaanottamista lukuunottamatta talletuspankeille sallitun liiketoiminnan alaa.

Perustettavan luottolaitoksen osake-, osuus- tai peruspääoman olisi oltava vähintään 25 miljoonaa markkaa, josta määrästä valtiovarainministeriö voisi myöntää poikkeuksia. Pääoman

olisi kuitenkin oltava vähintään viisi miljoonaa markkaa.

Luottolaitosten vakavaraisuus määriteltäisiin samalla tavoin kuin talletuspankeilla eli luottolaitoksen oman

pääoman sekä sen saamisen, sijoitusten ja taseen ulkopuolisten erien suhteena. Erille asetettaisiin oman pääoman vähimmäisvaatimus niiden riskipitoisuuden mukaan. Toimintaa rajoitaisi siten sen oman pääoman määrä ja toiminnan riskipitoisuus. Vakavaraisuusvaatimus ulotettaisiin koskemaan myös luottolaitoksen konsernia. Yleistä vakavaraisuusvaatimusta täydennettäisiin saamisen ja vastuusitoumusten liiallisen keskittämisen kiellolla. Luottolaitoksen maksuvalmiuden tulisi olla sellainen, että sillä olisi mahdollisuus kattaa kaikissa olosuhteissa maksuvalmiusriskit.

Laissa on lisäksi säännökset muun muassa asiakkaansuojaamisesta sekä kilpailun turvaamisesta, toiminnan keskeyttämisestä sekä rangaistus- ja uhkasakkomääräykset.

Sanotun muutoksen yhteydessä muutettiin lisäksi lakia talletuspankkien toiminnasta sekä pankkitarkastusvirastosta annettua lakia.

TALLETUSTEN VEROTTAMINEN

Lakia korkotulon lähdeverosta muutettiin 5.12.1991 annetulla ja 1.1.1992 voimaantulleella lailla. Talletuksille ja obligaatio- sekä debentuurilainoille

maksettavasta korosta perittävää lähdeveroprosenttia korotettiin kymmenestä viiteentoista prosenttiin. Laki säädettiin kaksivuotiseksi eli koskemaan vuosia 1992 ja 1993. Lain tarkoituksena on turvata talletusten edullinen verokohtelu ja sitä kautta pyrkiä säilyttämään tallettajien mielenkiinto.

Lainsäädännön kehittämistyö viraston toimialalla jatkui vilkkaana. Pankkitarkastusvirasto oli edustettuna finanssiryhmäkomiteassa, Keskukskaupakamarin tilintarkastajalautakunnassa, arvopaperimarkkinalaki-toimikunnassa, ETA-toimikunnassa, tilintarkastusjärjestelmän kehittämistoimikunnassa, clearinglakityöryhmässä, integraatioseurantatyöryhmässä, pörssin kehitys- ja elvytystyöryhmässä, rahoitustarkastuksen perustamista selvittävässä työryhmässä, säästöpankin ja osuuspankin yhteisömuodon muuttamista selvittävässä työryhmässä, tilintarkastusjärjestelmätyöryhmässä, vakuusrahastotyöryhmässä sekä Länsi-Euroopan rahoitusalueutkimuksen seurantaryhmässä.

• BANKINSPEKTIONEN I FINLAND •

Bankinspektionen i Finland är tydligt en del av landets nordiska tradition, och har sina rötter i Palmstruchs bank som kring 1660-talet verkade i Stockholm med en filial i Åbo. Banken arbetade under statens överinseende. För ändamålet inrättade konung Karl X Gustav en banköverinspektörstjänst i april 1659. Tjänsten drogs dock in rätt snart efter det banken hade upphört med sin verksamhet. År 1668 grundades världens kanske första centralbank, Rikens Ständers Bank, för att fortsätta med bankens uppgifter, och där ålades övervakningsskyldigheten sex bankfullmäktige.

Då man i Finland långt senare, i mitten av 1800-talet, utvecklade ett eget affärsbankssystem och för ändamålet år 1866 stiftade landets första banklag, ingick i den enligt den modell som ett par årtionden tidigare anammats i Sverige, stadganden om tillsyn över bankerna. Anvisningar om denna tillsyn utfärdades av Senatens Ekonomidepartement. I varje bank tillsattes ett särskilt ombud för att tillse att lagar och anvisningar iakttogs.

Detta decentraliserade övervakningssystem hade redan från början visat sig otillräckligt, och då bankverksamheten blev livligare framträdde dess svagheter allt tydligare. Ombudet hade varken tid eller sakkunskap för alla sina uppgifter. Dessutom tenderade ombuden då det gällde, snarare att förklara bankernas åtgärder på bästa sätt i stället för att hålla dem inom gränserna för bankernas soliditet.

Man försökte länge centralisera tillsynen. Detta lyckades första gången i sparbanksförordningen av år 1895, där tillsynsbestämmelserna hade sitt ursprung i den fem år äldre danska sparbankslagen. Om motsvarande tillsyn över andelskassorna stadgades i en lag av år 1920, där organisationens egen centralpenninginrättning förordnades att sköta tillsynen.

Det var först med fjärde försöket som man lyckades centralisera tillsynen över affärsbankerna både formellt och praktiskt, i och med att lagen om tillsyn över bankbolags verksamhet trädde i kraft år 1922. Genom denna lag inrättades den nuvarande bankinspektionen som underlyder finansministeriet och som inledde sin verksamhet i mars 1922. Modellen hämtades än en gång från Sverige, där man sedan början av 1800-talet hade haft världens mest utvecklade bankinspektionssystem.

Också i Finland etablerades och utvidgades bankinspektionen i och med att banksystemet diversifierades. Lagstiftningen om bankinspektionen har under årens lopp ändrats många gånger. I samband med den revidering av banklagarna som trädde i kraft år 1970 ställdes också andels- och sparbankerna under bankinspektionens tillsyn, trots att det primära tillsynsansvaret fortfarande låg hos deras egna övervakningsorgan. Ämbetsverket bibehöll sin ursprungliga kollegiala sammansättning ända till år 1989.

1988 och 1989 utvidgades ämbetsverkets arbetsområde åter avsevärt då först options- och terminsmarknaden och sedan värdepappersmarknaden i sin helhet ställdes under dess tillsyn.

BANKINSPEKTIONENS UTGÅNGSPUNKTER OCH MÅL

Den nordiska bankinspektionen har sitt ursprung i det ursprungligen merkantila tänkesättet att staten av naturen har rätt och rent av en skyldighet att reglera näringslivet. Det nuvarande finska systemet är ett slags kompromiss mellan detta tänkesätt och liberalismen som gynnar näringsfriheten.

Det är en kompromiss också i ett annat avseende. Syftet med bankinspektio-

nen, och i dag med tillsynen över hela finansieringsmarknaden, är å ena sidan att förverkliga samhällets syftemål, bland vilka särskilt nämns trygghandet av deponenternas och investerarnas, särskilt småinvesterarnas ställning. Å andra sidan måste man akta sig för att ge upphov till en sådan uppfattning att statsmakten samtidigt skulle ikläda sig ett ansvar för att depositioner och investeringar återbetalas.

För att samhällsekonomin skall fungera effektivt är det av synnerligen central betydelse att finansiering och betalningar förmedlas tillförlitligt, snabbt och ekonomiskt. Genom att fungera som förmedlare borde finansieringsmarknaden också bidra till att samhällsekonomin resurser inriktas på ett ändamålsenligt sätt. Den måste utan att alltför mycket äventyra sin säkerhet fungera som ett redskap för det naturliga urvalet så att den effektivt suger upp den privata sektorns besparingar och ser till att de används på ett sätt som gallrar ut svaga, improduktiva placeringsobjekt.

Tanken att finansieringsförmedlingen skall vara samhällslikt ändamålsenlig är naturligtvis även förknippad med andra synpunkter än direkt ekonomisk effektivitet. Följande tillägg i förteckningen över samhällslika nödvändigheter kan mycket väl bli miljövärd.

Finansieringsinrättningarnas centrala ställning ger dem goda möjligheter att utöva en omfattande ekonomisk makt, lika väl över deponenter och investerare som över kredittagare, andra näringsidkare och till och med statsmakten. Bankerna kan från att ha varit opartiska kreditgivare bli intressenter och ägare. Härav kan samtidigt följa att konkurrensen begränsas på ett negativt sätt.

Att ha depositioner i särskilt för ändamålet inrättade penninginrättningar, depositionsbanker, måste vara extra

säkert. Därför måste man ställa mycket höga krav på depositionsbankernas verksamhet. Investeringar på andra håll inom den privata sektorn är alltid förknippade med varierande större risker, som i gengäld borde återspeglas i avkastningen.

I fråga om en investering är både riskens storlek och dess sannolikhet i första men också i sista hand beroende av det investerande företags och investeringsförmedlarens egen verksamhet.

Den som övervakar finansieringsverksamheten måste för sin del genom sin inspektionsverksamhet försäkra sig om att de sammanslutningar som står under dess tillsyn sköts (och man agerar på de offentliga marknadsplatserna under dess tillsyn) lagenligt, skickligt, omsorgsfullt och ärligt. Därtill måste den kräva att deponenter och investerare tillräckligt snabbt skall ha tillgång till tillräcklig och riktig information om både tillsyns- och investeringsobjektens skötsel och tillstånd.

Den som utövar tillsynen har också en viss skyldighet att sörja för att verksamhetsförutsättningarna för de sammanslutningar som står under dess tillsyn bibehålls. I detta avseende måste den s.a.s. representera dessa samfund i förhållande till bl.a. statsmakten.

Samhället har i lagar och förordningar givit anvisningar för bankinspektionen och för dem som står under dess tillsyn. De viktigaste är lagen om bankinspektionen, förordningen om bankinspektionen, lagen om depositionsbankernas verksamhet, lagen om finansieringsverksamhet, banklagarna, lagen om placeringsfonder samt värdepappersmarknadslagen, lagen om handel med standardiserade optioner och terminer och lagen om värdeandelssystem.

PRINCIPER

I lagen om bankinspektionen nämns laglighetsövervakningen som bankinspektionens första uppgift. Bankinspektionen skall tillse att de sammanslutningar som står under dess tillsyn (tillsynsobjekten) verkar i enlighet med lag och bolagsordning eller stadgar.

Men innan man kommer så långt måste sammanslutningen regelmässigt få koncession. Den beviljas av finansministeriet, som begär utlåtande av bankinspektionen. För utlåtandet och koncessionen ser man till ändamålsenligheten. Samma princip gäller naturligtvis också beslut om återtagande av koncession.

Koncessionens ändamålsenlighet mäts enligt dess allmänna intresse. Resultatet är beroende av bl.a. konkurrensen inom branschen, produkturvalet, riskkänsligheten, företagsledningens kvalitet osv. Man följer principen att en koncession inte avslås eller återtas utan klara skäl.

Ett slag av tillsyn som i praktiken fått allt större betydelse inriktar sig på riskerna i sammanslutningens verksamhet och dess förmåga att behärska dessa risker. Bankinspektionen förutsätter att sammanslutningen har tillförlitliga system för att behärska riskerna och en tillräckligt långsiktig verksamhetsplan, där riskkänsligheten har definierats med tanke på möjligheten att de sämsta alternativen slår in. Tillsynen är särskilt inriktad på att förebygga och behärskat upplösa överstora kredit- och andra riskanhopningar.

Särskilt då det gäller riskkontroll arbetar bankinspektionen i nära samarbete med centralbanken, Finlands Bank.

Värdepappersmarknadslagen ger fortfarande fondbörserna en viss möjlighet till självreglering. De kan

nämligen i sina reglementen ta in bestämmelser som kompletterar lagen. Reglementet skall dock fastställas av finansministeriet. I samband med detta förfarande begär man utlåtande av bankinspektionen.

Bankinspektionen strävar också till att förhindra och undanröja skadlig konkurrensbegränsning inom de berörda branscherna. Härvid samarbetar man med konkurrensverket.

I frågor som gäller konsumentskydd samarbetar bankinspektionen med konsumentombudsmannen.

VERKSAMHET

Under bankinspektionens direkta tillsyn står affärsbankerna, hypoteksbankerna, kreditaktiebolagen, hypoteksföreningen, fondbolagen, Helsingfors Fondbörs, värdepappersförmedlingsföretagen, optionsföretagen, värdeandelssystemet och de utländska bankernas representationskontor. De finska bankerna har därtill filialer utomlands, vilka inspekteras separat.

Sparbankernas verksamhet övervakas enligt bankinspektionens anvisningar genom sparbanksinspektionen och andelsbankernas genom andelsbanksinspektionen. Spar- och andelsbanksinspektionerna sköter i princip bl.a. inspektionerna i bankerna, och skickar rapporterna över dem till bankinspektionen.

Finansieringsbolagen står under offentlig tillsyn från den första januari 1992.

Bankinspektionen uppfyller sin egen tillsynsskyldighet genom inspektioner, genom andra fortlöpande kontakter samt genom att månatligen, kvartalsvis och årligen motta och analysera sifferuppgifter.

Man strävar efter att intervallerna mellan de regelbundna inspektionerna inte skall överstiga två år, och

företar sporadiska inspektioner alltid då orsak föreligger.

Handeln på värdepappers- samt options- och terminsmarknaden följs upp i realtid genom ett helt datoriserat övervakningssystem som också automatiskt uppbevarar och vid behov analyserar de inkomna uppgifterna.

Till stöd för sitt egentliga tillsynsarbete ger bankinspektionen de berörda sammanslutningarna föreskrifter och anvisningar beträffande deras bokföring och branschen i övrigt.

Bankinspektionen har rätt att närvara vid förvaltningsorganens möten inom alla de sammanslutningar som står under dess tillsyn, att sammankalla dem och att delta i diskussionerna. Likaså kan bankinspektionen förhindra verkställigheten av beslut som fattats i dessa förvaltningsorgan eller kräva att ett sådant beslut återtogs om den anser att beslutet strider mot lag eller bolagsordning.

Bankinspektionen har också rätt att delta i sammanslutningens revision och att när som helst få tillgång till alla de handlingar som är relevanta för tillsynen.

Om bankinspektionen inte annars tillräckligt lyckas göra sin röst hörd kan den i vissa fall föreslå att sammanslutningens dividendutdelning begränsas eller att länsstyrelsen utdömer vite. Därtill kan bankinspektionen tillsätta ett särskilt ombud för att övervaka sammanslutningens dagliga verksamhet. I sista hand kan man föreslå att koncessionen återtogs.

Om man anser att deponenternas intresse så kräver kan bankinspektionen också väcka skadeståndstalan mot någon av bankens aktieägare eller av personerna i dess ledning.

Bankinspektionens beslut kan överklagas till högsta förvaltningsdomstolen.

Utöver sitt tillsynsarbete deltar bankinspektionen också i utvecklandet av lagstiftningen för berörda branscher, den ger utlåtanden och lägger fram förslag till åtgärder med anledning av förhållandena inom de branscher där de sammanslutningar som står under dess tillsyn verkar.

Bankinspektionen ger inte bara utlåtanden utan måste också allt oftare besvara begäran om utredningar från sammanslutningarnas kunder beträffande dessas åtgärder eller försummelser.

INTERNATIONELLT SAMARBETE

De nordiska bankinspektörerna har allt sedan år 1925 sammanträtt ganska regelbundet för att dryfta gemensamma problem. Numera hålls dessa möten årligen turvis i de nordiska länderna. Utöver de årliga mötena har man utvecklat samarbetet inom olika arbetsgrupper. Samarbetet har bl.a. år 1988 resulterat i avtal om utbyte av uppgifter mellan ämbetsverken.

Den vidare internationella betydelsen av tillsynen över finansieringsmarknaden har sedan 1970-talet betonats allt mera. I samband med den Internationella Regleringsbanken (Bank for International Settlements, BIS) i Basel har man inrättat en särskild bankövervakningskommitté ("Cooke's kommitté", Basle Committee on Banking Supervision), som gör världsomfattande rekommendationer och appeller i ärenden som gäller tillsynen över bankerna. De olika ländernas bankinspektörer sammanträder därtill vartannat år för att behandla samma frågor. De instanser som utövar tillsyn över värdepappersmarknaderna har en egen internationell organisation, International Organization of Securities Commissions (IOSCO), där bankinspektionen godkändes som

medlem år 1990.

I och med att principerna om "in-hemskt inspektionsansvar" (home country supervision) och "enda koncession" (single licence) träder i kraft särskilt i Europa kommer kraven på den inhemska bankinspektionens kvalitet och trovärdighet ytterligare att öka.

ORGANISATION

Administrativt verkar bankinspektionen under finansministeriets allmänna avdelning. Den finansieras via statsbudgeten, men staten uppbär årligen kostnaderna för dess verksamhet av de sammanslutningar som står under bankinspektionens tillsyn.

I och med att bankinspektionens uppgifter utvidgades och att dess arbete fick större internationell betydelse måste hela bankinspektionen omorganiseras år 1989. Den nya organisationen infördes från början av november.

De viktigaste nyheterna var att nya enheter inrättades, att de internationella kontakterna fördelades på de olika enheterna och att det 67-åriga kollegiet ersattes med en ledningsgrupp.

Som ordförande i ledningsgruppen fungerar överdirektören, och alla enhetschefer är medlemmar. Ledningsgruppen behandlar de ärenden som särskilt nämns i förordningen om bankinspektionen och andra frågor av vikt. Beslutanderätten tillkommer i sista hand överdirektören, som också bär ansvaret för besluten.

Det finns sammanlagt 6 verksamhetsenheter. Av dessa leder **den allmänna avdelningen** inspektionerna till penninginrättningarna och ansvarar för den allmänna ledningen av spar- och andelsbanksinspektionerna samt för tillsynen över penninginrättningarnas kreditrisker.

Redovisningsavdelningen har till uppgift att övervaka samfundens ekonomiska tillstånd och särskilt deras likviditet, soliditet och riskförvaltning samt system för den ekonomiska förvaltningen.

Rättsavdelningen för sin del tillser att bankinspektionens beslut är lagliga och fastställer dess ställningstaganden i rättsliga frågor.

Värdepappersmarknadsavdelningen övervakar värdepappers- samt options- och terminsmarknaden och ansvarar för inspektionen av dessa marknader.

Utvecklingsenhetens specialområde är att planera och upprätthålla de databehandlingssystem som används för bankinspektionens tillsynsuppgifter och administration. Den undersöker också hur sammanslutningarnas motsvarande system fungerar och hur tillförlitliga de är. Till enhetens ansvarsområde hör också information, utbildning och allmän undersökning.

Den administrativa enheten ansvarar för den interna administrationen och i samband med den för kontakterna särskilt till finansministeriet.

Ovan nämns endast enheternas huvudsakliga uppgifter. Varje enhet ansvarar därtill bl.a. för internationella kontakter på sina respektive områden, de deltar i inspektioner, i beredningen av lagar och andra stadganden och anvisningar och de ger utlåtanden och beviljar tillstånd.

FRAMTIDSUTSIKTER

Finlands lagstiftning om finansieringsmarknaden genomgår för närvarande en genomgripande revidering. En del av de nya lagarna godkändes i riksdagen och trädde i kraft föregående årsskiftet 1992.

Ovan hänvisades redan till den harmonisering av bestämmelser och för-

faranden som gäller penninginrättningarna och tillsynen över dem som pågår i hela världen och i Europa i synnerhet. Eftersom Finland i egen-skap av EFTA-medlem deltar i samarbetsförhandlingarna med EG, kan också bestämmelserna i EG:s direktiv förr eller senare komma att gälla också oss.

Utöver ovannämnda omständigheter som gäller ramarna för bankverksamheten måste ytterligare nämnas den förändringsprocess som själva bankverksamheten undergår både i Finland och på annat håll. Det är således uppenbart att bankinspektörernas arbetsdryga anpassningstid är långt ifrån överstånden.

• BANKING SUPERVISION IN FINLAND •

HISTORICAL PERSPECTIVE

Banking supervision in Finland is clearly one facet of the country's Nordic tradition. The tradition traces its roots to the Palmstruch Bank, which operated in Stockholm from 1656 to 1668 and also had a branch in Turku. The bank operated under state supervision. For this purpose, King Carl X Gustaf established the position of senior bank supervisor in April 1659. The position was, however, abolished soon afterwards when the bank ceased operations. When what was perhaps the world's first central bank, the Bank of the Estates of the Realm, was established in 1668 to continue the operations of the Palmstruch Bank, supervisory responsibility was in the hands of six parliamentary bank supervisors.

Much later, in the mid-1800s, a commercial banking system was developed in Finland, and in 1866 the country's first banking law was enacted. This included a system of supervision modelled after the Swedish banking supervisory regulations introduced some two decades earlier. Supervisory regulations were issued by the Senate financial committee. Compliance with the law and the regulations was overseen by special agents assigned to each bank.

This decentralized supervisory system proved to be inadequate from the start, and its weaknesses became more apparent as banking activity increased. The agents lacked either the time or the expertise to do the job. Further, it was apparent that, when put to the task, the agents were more inclined to paint a rosy picture of the banks' affairs than to hold them to the prescribed solvency requirements.

Attempts were made over a long period of time to centralize the supervisory

system. Success first came with the savings bank law of 1895, which included supervisory regulations based on a five-year-old Danish savings bank law. Corresponding supervision of cooperative banks was introduced with a 1920 law that assigned their own central monetary institutions with the responsibility for supervision.

The centralization of commercial bank supervision was achieved both formally and in practice only on the fourth attempt when, in 1922, a law on the supervision of banking company activities came into effect. This law established the present Banking Supervision, PTV, (Bank Inspectorate until 1989) under the Ministry of Finance, and it began its operations in March 1922. Once again, the precedent came from Sweden, where already since the first half of the 1800s the world's most advanced banking supervision system has been in operation.

In Finland too banking supervision became established and expanded as the banking system widened its range of activities. Regulations governing the Banking Supervision have been revised several times over the years. Under the banking law reform of 1970 the cooperative and savings banks were also brought under the supervision of PTV, although primary responsibility for supervision remained with their own respective supervisory bodies. The Banking Supervision itself maintained its original collegial form all the way up until 1989.

Further expansion in the Office's activities took place in 1988 and 1989 when, first, derivative markets and then the securities markets in their entirety came under its supervisory domain.

BASIS AND OBJECTIVES

The roots of at least Nordic banking supervision are to be found in the original mercantilist idea that it is in the nature of the state to have not only the right but also the obligation to regulate economic activity. The system presently prevailing in Finland is a kind of compromise between this mode of thinking and free market liberalism.

It is a compromise in yet another sense. One objective of banking supervision, and nowadays of supervision of the entire financial system, is to achieve certain goals of society, notably safeguarding the position of depositors and investors, particularly small investors. On the other hand, care must be taken to avoid creating the impression that the state, in seeking to achieve this objective, should effectively guarantee repayments of depositors' and investors' funds.

The reliable, fast and costeffective intermediation of finance and payments is of central importance for the efficient functioning of the national economy. Through its intermediation function, the financial markets should also help to promote the efficient allocation of economic resources. They should be capable of functioning, without unduly endangering their safety, as a means of natural choice which efficiently collects private sector savings and allocates them in a way that eliminates investments in weak, unproductive projects.

The central position occupied by the financial institutions gives them a good basis for wielding broad economic power which focuses on depositors and investors as well as on users of credit, other economic agents and even the state itself. Banks can change

from being impartial grantors of credit to being partial owners. This may lead to the unhealthy restriction of competition.

Keeping deposits in financial institutions specifically established for this purpose, i.e. deposit banks, must be vested with a high degree of safety. Hence the operations of deposit banks are subject to stringent criteria. Other types of investment activities within the private sector entail greater risk of varying degrees, which should be properly reflected in the returns on investment.

The magnitude of the risk attached to an investment and whether or not the risk materializes depend in the first place and ultimately on how the firm implementing the investment and the investment intermediary themselves act.

The body responsible for supervising financial activities should concentrate its efforts on ensuring that those entities under its domain are managed legally, capably, carefully and honestly and that public marketplaces under its domain operate in a similar manner. A further requirement is that enough accurate information on the management and condition of supervised entities and investments alike should be readily available to depositors and investors.

The supervisory body also has a certain responsibility for the preservation of conditions that are necessary for the proper functioning of the entities falling within its sphere. In this connection, it virtually has to act as a representative for these entities in their relations with government bodies, etc.

Society has laid down rules for the Banking Supervision, as well as for the entities supervised by it, in the form of laws and regulations. The most impor-

tant among these are the Act and Decree Governing Banking Supervision, Deposit Bank Act, the Act on Financial Activities, the Acts on Banks, Unit Trusts, Securities Markets, Derivative Markets and Book-Entry Securities Systems.

PRINCIPLES

The first task ascribed by law to the Banking Supervision is to oversee the legality of activities within its domain. PTV must see to it that the entities in its domain operate according to the law and their own articles of association or rules.

A prerequisite for this stage of supervision is that supervised entities obtain a licence in the prescribed manner. These are granted by the Ministry of Finance, which requests an opinion from PTV. In considering applications for a licence, the Ministry and PTV assess the expediency of granting a licence. The same principle applies, of course, in determining whether to revoke a licence.

The expediency of granting a licence is measured according to the extent to which it is compatible with the public interest. Factors affecting the final decision are competitive situation in the relevant sector, product range, risk exposure, quality of management, etc. The overriding principle is that a licence is neither granted nor cancelled without clear justification.

In practice, an increasingly important area of supervision is an entity's operating risks and its ability to manage them. PTV requires that each entity has reliable risk management system and an operational plan that extends sufficiently far into the future and in which risk exposure is defined under the worst possible case. Supervision is particularly aimed at the prevention

and controlled unwinding of unduly large accumulations of credit and other risk exposures.

Particularly in the area of risk management, PTV works in close cooperation with the Bank of Finland.

The Securities Market Act retains the possibility of some degree of self-regulation for organized exchanges. They can in fact include in their regulations provisions that supplement the law. The regulations are, however, subject to confirmation by the Ministry of Finance. As part of the confirmation process, an opinion is requested from the Banking Supervision.

PTV also seeks to prevent or dismantle harmful barriers to competition in sectors under its purview. Here it cooperates with the Office of Free Competition.

In matters pertaining to consumer protection, PTV cooperates with the consumer ombudsman.

FUNCTIONS

Under the direct supervision of PTV are commercial banks, mortgage banks, credit companies, a mortgage association, trust management companies, the Helsinki Stock Exchange and securities brokers, options exchanges, the book-entry securities system and representative offices of foreign banks. In addition, Finnish banks have foreign branch offices, which are subject to separate inspection.

Supervision of the activities of the savings banks and cooperative banks is carried out by their own respective supervisory bodies on the basis of instructions issued by the Banking Supervision. In principle, the supervisory bodies of the savings banks and

cooperative banks carry out all on-site inspections of these banks sending their reports to the Banking Supervision.

Finance companies became subjects to public supervision January 1, 1992.

PTV carries out its own supervisory responsibilities through on-site inspections, other continuous contacts and the collection and analysis of monthly, quarterly and annual numerical data.

PTV aims to make scheduled on-site inspections at intervals of less than two years; in addition, unscheduled inspections are made whenever cause arises.

Trading that takes place in the securities and derivative markets is monitored on a real-time basis by means of a fully computerized monitoring system, which also automatically stores and, if necessary, analyzes data received.

In support of its regular supervisory work PTV issues guidelines to entities under its purview regarding accounting and other matters pertaining to its supervisory duties.

PTV is entitled to be present at all the meetings of the governing bodies of supervised entities, convene such meetings and participate in their discussions. Similarly, PTV can prevent the execution or call for the annulment of decisions by such bodies in cases where PTV finds the decision to be against the law or the articles of association.

PTV also has the right to participate in the auditing process of any entity under its purview and to examine at any time documents that are pertinent to the supervisory function.

If PTV finds that its authority is not otherwise sufficiently heeded, it can, in certain cases, request the limitation

of the firm's dividend payments or the imposition of a conditional fine by the respective provincial administration. In addition, PTV can appoint a special agent to monitor the firm's daily operations. In extreme cases, it can propose that the license be revoked.

If protection of depositors' rights so requires, PTV can sue a bank shareholder or board member for damages.

Complaints against actions taken by PTV can be filed with the Supreme Administrative Court.

In addition to its supervisory functions, PTV also participates in the development of legislation concerning its areas of interest, gives opinions and proposes actions deemed necessary in the light of conditions prevailing in sectors under its supervision.

In addition to answering requests for opinions, PTV increasingly has to respond to requests by customers of entities under its purview to investigate actions or negligence by such entities.

INTERNATIONAL COOPERATION

Nordic banking supervisors have been meeting fairly regularly to discuss common problems since 1925. Currently meetings are held annually in each of the Nordic countries in turn. Besides the annual meetings, cooperation is fostered through the work of various committees. Cooperation has led to, among other things, an agreement in 1988 covering the exchange of pertinent information between the supervisory bodies.

The broader international significance of financial market supervision has been the focus of growing attention since the 1970s. Under the auspices of the Bank for International Settle-

ments (BIS) in Basle, a special committee (the "Cooke Committee" or Basle Committee on Banking Regulations and Supervisory Practices) was established. It makes worldwide recommendations and appeals concerning banking supervision matters. Banking supervisors of different countries also meet every other year to discuss these issues. Supervisors of securities markets have their own international organization, the International Organization of Securities Commissions (IOSCO), which accepted the Banking Supervision as a member in 1990.

In the European context, acceptance of the "home country supervision" and "single licence" principles will place greater demands on domestic banking supervision regarding its quality and international credibility.

ORGANIZATION

The Banking Supervision operates administratively under the General Department of the Ministry of Finance. It is financed through the budget, but the Government annually collects costs incurred by PTV from the entities under its supervision.

The expansion of its duties and increased international significance of its work forced PTV to completely reorganize in 1989. The new organization took effect from the beginning of November.

The most important features of the reorganization were the establishment of new operational units, the division of the responsibility for international contacts among the various units and the replacement of the 67 year old collegial board by a management board.

The Director General of PTV serves as chairman and each unit manager as a

member of the management board . The board deals with matters separately listed in the decree on the Banking Supervision and with other important matters. Final decision-making authority and responsibility rest with the Director General.

PTV has six operational units. The **General Supervision Department** directs the on-site inspections of financial institutions and is responsible for overall guidance of savings bank and cooperative bank supervision and for the credit risk monitoring of monetary institutions.

The job of the **Finance Department** is to monitor the financial position of entities subject to PTV purview, especially their liquidity, solvency and risk management as well as their financial management system.

The **Legal Department** oversees the legality of PTV decisions and confirms PTV position on legal questions.

The **Securities Market Department** monitors the securities and derivative markets and is responsible for matters pertaining to their inspection.

The **Research and Development Unit's** special concern is the planning and maintenance of data processing systems that handle supervisory and administrative tasks. It also examines the functional efficiency and reliability of the corresponding systems of entities subject to PTV supervision. The unit is also responsible for information, training and general research activities.

The Administration Unit handles internal administration and contacts relating thereto, especially with the Ministry of Finance.

The above mentioned are only the main duties of the units. In addition, they each handle international contacts in their areas of interest, partici-

pate in inspection activities and in the preparation of laws, regulations and directives, give opinions and grant licences.

THE NEAR FUTURE

Legislation governing the Finnish financial markets is currently undergoing fundamental reform. Some of the new laws have already been dealt with by Parliament and they have entered into effect by January 1, 1992.

Reference was made above to the ongoing process of harmonizing supervisory regulations and procedures regarding monetary institutions and the monitoring of their risks. Because Finland, as a member of EFTA, is participating in the current negotiations on cooperation with the EC, it may not be long before the regulations of the EC directives apply also to Finland.

In addition to the above factors affecting the banking environment, mention should be made of the process of change taking place in banking itself, both in Finland and elsewhere. Therefore, it is clear that the busy period of adaptation for bank supervisors is by no means over.

PANKKITARKASTUS

RATAPIHANTIE 9
PL 44
00521 HELSINKI
VAIHDE (90) 159 31
TELEFAX (90) 159 3681
TELEX 123241 FIMIN SF

VIESTINTÄ:
PANKKITARKASTAJA KIRSTI ENÄJÄRVI

BANKINSPEKTIONEN

BANGÅRDSVÄGEN 9
PB 44
00521 HELSINGFORS
VAXEL (90) 159 31
TELEFAX (90) 159 3681
TELEX 123241 FIMIN SF

INFORMATION:
BANKINSPEKTÖR KIRSTI ENÄJÄRVI

BANKING SUPERVISION

RATAPIHANTIE 9
P.O. BOX 44
SF-00521 HELSINKI, FINLAND
TELEPHONE (+358-0) 159 31
TELEFAX (+358-0) 159 3681
TELEX 123241 FIMIN SF

INFORMATION:
BANKING SUPERVISOR KIRSTI ENÄJÄRVI